ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3398 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 2 ՓԵՏՐՎԱՐ 1883 — Ն. Տ. 14 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կ'ըլլի։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պէտք ուղղուի. Կ. Պոլիս Բիզա փաշա եօգուշի Շարք Զարզըբը թիւ 33 Մասիսի գրասենեակը։
Ծանուցման ծախքը կանխիկ է։
Զտորուած նամակ, յօդուած, եւայլն ետ չեն տրուիր։

30 ՓԱՐԱՅ — ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ — 30 ՓԱՐԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն. — Հեռագրական. — Ազգային լուրեր. — Տեղեկագիր ի վերայ արտաքին վաճառականութեան Թուրքիոյ. Թղթակցութիւնք (Սեբաստիա, Եօզղատ). Առևտրական. — Թերթօն Մասիսի, (Վերջ)։

Կ. ՊՈԼԻՍ 2 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

կայսերական հրամանաւ՝

Վերաքննութեան ատենի եղեռնադատ ճիւղին նախորդ նախագահ Մուսթաֆա պէյ վճռաբեկ ատենին անդամ անուանեցաւ։

Նախադատ ատենի պատժական ճիւղին նախորդ նախագահ Իպրահիմ պէյ՝ վերաքննութեան ատենին եղեռնադատ ճիւղին նախագահ անուանեցաւ։

Տրապիզոնի վերաքննութեան ատենին Բ. նախագահ Սաատէտտին էֆէնտի Կ. Պոլսոյ նախադատ ատենին պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ։

Ֆրանսական դեսպան Պ. Տը Նոայլ մարքիզը նախընթաց օրը Բ. Դրան երթալով Մեծ Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշայի յանձնեց Պասաւոյ Լէգէոնի պատուանշանները, զորս անցեալներն Հանրապետութեան նախագահը տուած էր Բ. Դրան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց ոմանց։

Իսթէրն Էքսբրէս կը ծանուցանէ թէ Բ. Դրան հրաման տուեր է Լոնտրայի Օսմանեան դեսպան Միւզիւրիւս փաշային թէ Դանուբի խնդրոյն կարգադրութեան համար Լոնտրա գումարեալ դեսպանախորհրդին մէջ մեծամասնութեան կողմն յարի և եթէ դժուարին կէտ մը պատահի՝ Բ. Դրան գիմէ։ Իսկ եթէ Դանուբի խնդրէն դուրս ուրիշ խնդրոյ վրայ վիճաբանել ուզուի, Օսմանեան դեսպանը պիտի մեկնի դեսպանախորհրդէն։

Ֆար Տիւ Պոսֆոր լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռը Գարատաղի սահմանագլխին վերջնական կարգադրման համար մեծ տէրութեանց բարեկամական միջնորդութեան դիմեր է։

Նիկոմիդիոյ Օսմանեան իշխանութեանց և Պարսկական հիւպատոսին միջև վէճ մը ծագած լինելով, արտաքին գործոց նախարարութեան խառն գործոց դիւանին տնօրէն Նէյր պէյ Նիկոմիդիա ղրկուած էր, որպէս զի գործը քննելով կարգադրէ։ Նէյր պէյ իւր պաշտօնն յաջողութեամբ կատարելով նախընթաց օրը մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Բաղաքապետ Մազհար փաշա կիրակի օրը Ղալաթա—Սարայի ոստիկանութեան պահականոցը գնաց և կաշհանէի պաշտօնեայներէն մի քանիին հոն կանչելով հրաման ըրաւ որ այսուհետև Բերայի փողոցներուն լապտերները մինչև առաւօտ վառ մնան։ Մազհար փաշայի սոյն տնօրինութիւնը Բերայի մէջ առաւօտեան դէմ գործուած գողութիւններուն առաջքը պիտի առնու։

Ֆար տիւ Պոսֆոր լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Վիէննայի Օսմ. դեսպան Էտհէմ փաշա Պերլինի դեսպան պիտի անուանի փոխանակ Սատուլլահ փաշային, որ նոյն պաշտօնով Վիէննա պիտի երթայ։

Արդէն ծանուցինք թէ Կիրիտի կուսակալ Ֆոթիատէս փաշա իւր պաշտօնական յարաբերութիւններն ընդհատած է Հանեայի Հելլենական հիւպատոսարանին հետ՝ գեր.-հիւպատոս Պ. Լէվիտէսի մէկ անվայել գործին պատճառաւ։ Հելլենական կառավարութիւնն՝ զՊ. Լէվիտէս պաշտօնանկ ընելով ուրիշ մ'անուանեց յանոր տեղ։ Այսու հանդերձ Ֆոթիատէս փաշա Հանեայի Հելլենական հիւպատոսարանին հետ իւր պաշտօնական յարաբերութիւնները տակաւին չէ վերսկսած։

Ադրիանուպօլսոյ պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ 1879 մարտ 1 էն մինչև 1882 Նոյեմբերի վերջը յիշեալ կուսակալութեան մէջ հաստատուած գաղթականաց թիւն 39,500 հոգւոյ կը հասնի, այն է 9564 ընտանիք։ Ասոնցմէ 19,000ը երկու նորաշէն գիւղերու մէջ զետեղուած, և մնացեալ 20,500ն Ադրիանուպօլսոյ կուսակալութեան այլ և այլ գիւղերուն մէջ բաժնուած են։ Կառավարութիւնն յիշեալ գաղթականաց 866,400 արտավար (տէօնիւմ) հող տուեր է, այն է ընտանիք գլուխ 70 էն մինչև 130 արտավար, հողին արգասաւորութեան համեմատ։

Ղալաթիոյ ոստիկանութիւնը նախընթաց գիշեր Աբոնթըլ անուն դըրամանենգ մը ձերբակալեց, որ կեղծ մեճիտիէ ջնջելու վրայ էր։

Փիլիպէի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ռուսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Քրէպէլ իւր պաշտօնին վըրայ պիտի մնայ, որովհետև դեսպանաց ոմանց միջնորդութեամբ Ալէքօ փաշա և Պ. Քրէպէլ հաշտուեր են։

Արեւելեան Ռումէլիի կուսակալութեան ելմտական գործոց վերատեսուչ Պ. Կէշոֆ՝ տարեկան հարկի խնդրոյն կարգադրութեան համար Բ. Դրան հետ բանակցութեան մըտնելու պաշտօնով նախընթաց օրը մայրաքաղաքս եկաւ։

Լա Թիւրքի կը ծանուցանէ թէ Բարթուկալի կառավարութիւնը Կ. Պոլսոյ մէջ վերստին դեսպան դնելու դիտաւորութիւն ունի։

Իսթէրն Էքսբրէս կը ծանուցանէ թէ հանգուցեալ Տօքթ. Թիանի մահերիմ բարեկամ Պ. Լօտէնիոյ երէկ առաւօտ ինքզինք սպաններ է։

Շաբաթ գիշեր Բերայի Օթէլ տը Բէլժ օթեւանին մէջ Ռուս սպայ մը բերնին մէջ րեւոլվեր պարպելով ինքզինք սպաննեց։ Օթեւանին սենեակներուն մէջ իւր անունը Պելթիհոֆ արձանագրել տուած էր, մինչդեռ իւր անցագիրը Պէլթիչէֆ անունը կը կրէր։ Իւր սենեակին մէջ գտնուեցան չորս նամակ, որոց երկուքը կնքուած էին և երկուքը բաց էին ռուսերէն գրուած։ Ռուսական հիւպատոսն յիշեալ սպային դիակը Բանկա թիլի Ռուսական հիւանդանոցը փոխադրել տուաւ և թուղթերն ալ կնքոյակ դրաւ։

Երէկ իրիկուն ժամ 10 ին միջօնները Բէրա Շիշլիի կողմն հրդեհ ծագելով տուն մ'այրեցաւ։

Կիրակի օրը Քիւմթէտին անուամբ Բրուսիական հպատակ մը Բէրա Օթէլ տը Բէլժ օթեւանին մէջ կերակուր կերած ժամանակ ձերբակալեցաւ Գերմանիոյ հիւպատոսարանին խավասներէն։ Այս մարդը դրամանենգ մ'էր, որ Գերմանիայէն փախչելով երկու ամսէ ի վեր մայրաքաղաքս ապաստանած էր։ Գերմանական կառավարութիւնն յիշեալ դրամանենգին լուսանկարը մայրաքաղաքիս Գերմանական հիւպատոսարանը ղրկած էր և հիւպատոսարանն ալ երկու ամսէ ի վեր անոր որոնմանը կը զբաղէր, բայց նոյն լուսանկարը ընդհանուր կը տեսնէին ու անոր որո զոնի լոնդեալ խնդրոյն Գերմանիա պիտի ղրկուի։

Հելլենական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Աթէնքի մէջ ծագած ծաղկի հիւանդութիւնն անհետիլ սկսած է, հետեւապէս Աթէնքէն փախչողք կը վերադառնան եղեր։ Զմիւռնիայէն և Սէլանիկէն եկած լուրերն ալ կը հաստատեն թէ ծաղկի հիւանդութիւնը բոլորովին անհետ եղած է։

Վագըթ կը ծանուցանէ թէ Թուրքիոյ մէջ հանքագործ չինութիւններ ընելու նպատակաւ Սըր Թոմաս Թանգրէտ անուն նշանաւոր երկրաչափը քանի մը գլխաւոր դրամատերաց հետ ընկերութիւն մը կազմած է։ Յիշեալ երկրաչափն Սբօվոնիոյ մէջ մեծ կամուրջ մ'և Անգլիոյ երկիրներուն մէջ քանի մը տեղ երկաթուղիներ շինած լինելով մեծ համբաւ հանած է եղեր։

Օսմ. ընդհ. պարտուց վարչական խորհրդին Անգլիացի պատուիրակ Պ. Ետկար Վինսըն տակաւին մայրաքաղաքս չէ վերադարձած Պ. Ետկար Վինսըն փետր. 20 ին կ'սպասուի հոս։

Անցեալ ուրբաթ օրն Ագ—Սէրայի Վալիտէ ճամի կոչուած մզկիթին մէջ սարսափելի ոճիր մը գործուեցաւ։ Մզկիթին իմամը քարոզ խօսած ժամանակ Սալիհ անուն Սօֆթա մը վրան յարձակելով դանակի քանի մը հարուածներ տըւաւ։ Եղեռնագործն անմիջապէս բռնուեցաւ ոստիկանութեան կողմէ։ Դատական նախարարութեան կողմէ այս առաւօտեան Ճէրիտէի Հավատիսի մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ. մը կը ծանուցանէ թէ Սալիհ այժմ դատական իշխանութեան ձեռքը գտնուելով կը հարցաքննուի, և թէ ի մօտոյ դատուելով ըստ օրինի պիտի պատժուի։

Երէկուան Թուով ծանուցինք Բէրայի հանրածանօթ բժիշկ Տօքթօր Թիանի անհնապաշտութիւնը։ Դժբաղդ բժիշկն, որ գրեթէ 70 տարեկան էր, ժամանակէ մ'ի վեր իւր դեռահաս դստեր մահուան պատճառաւ մելամաղձութեամբ մ'ենթակայ եղած էր։ Անցեալ կիրակի օրը տկարութիւն զգալով տունէն դուրս չելաւ. երկուշաբթի օրն հիւանդի մը կոչուեցաւ, բայց անհնարին եղաւ դուրս ելնել. անմիջապէս իւր ննջելու սենեակն առանձնացաւ, և քանի մը վայրկեան յետոյ հրացանի պայթում մը տան մարդիկը սարսափեցուց, որք անմիջապէս բժշկին սենեակը վազեցին և զայն իւր անկողնին քով ինկած գտան րեվոլվեր ի ձեռին։ Իսկոյն Տօքթ. Սարէլը կոչուեցաւ, որ մեռած լինելն հաստատելէ զատ չկրցաւ ուրիշ բան մ'ընել։ Տօքթ. Թիան մեծակակ հարստութիւն մը կը թողու, հետեւապէս իւր անձնասպանութիւնը չկրնար դրամական նեղութեան պատճառներու վերագրել։

Վագըթ կը ծանուցանէ թէ Ղալաթիոյ հասարակային պարահանդէսներու տէրերն՝ ըստ բաւականի յաճախորդ չգտնելով՝ փակեր են իրենց զբօսարանները։

Գրուսայէն կը գրեն առ Նէոլոգոս թէ Թուրք մը, իւր մօր հետ միաբանելով, իւր կինն սպաններ և անոր ջրհորը նետեր է. յետոյ իւր ոճիրը ծածկելու նպատակաւ զրոյց հաներ է թէ կինն ինքզինք սպաններ էր։ Սակայն ոստիկանութիւնը կասկածելով խուզարկութիւն մ'ըրեր է յիշեալ Թուրքին տան մէջ և դժբաղդ կնոջ մարմինը ջրհորէն հանելով բժշկական քննութեան ենթարկեր է, և որովհետեւ դիակն անձնասպանութեան որ և է նշան չէր կրեր, այրն և իւր մայրը ձերբակալուելով բանտարկուեր են։

Սեբաստիայէն կը գրեն Լա Թիւրքի լրագրին թէ յիշեալ կուսակալութեան մէջ մուրացիկներուն թիւը, մանաւանդ վերջին պատերազմէն ի վեր, այնչափ շատցեր է, որ կուսակալ Րիֆաթ փաշա մուրացկանութիւնն արգիլելու համար ազդու միջոցներ ձեռք առնելու հարկադրուեր է։ Իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուող քաղաքաց կառավարիչներուն հրաման ըրեր է որ օտար երկիրներէ եկած մուրացկաններն իրենց երկիրները ղրկեն մէկ մէկ ճանբու ծախք տալով։ Իսկ բնիկ մուրացիկներու և մուրացկանութեամբ ապրող դաղթականաց մասին, կառավարիչք և միւսերը իրենց հրամանաց ներքեւ գտնուող պաշտօնատարաց աջակցութեամբ մուրացիկ տղայքն և դեռահաս օրիորդներն իբրեւ սպասաւոր մասնաւորաց տուները դնելու պարտաւոր պիտի լինին։ Իսկ հաշմ կաղ, հիւանդոտ և աշխատելու անկարող մուրացիկները Թեքքէներու և խնդրէթներու մէջ պիտի դրուին։ Այն քաղաքաց մէջ, ուր նըմանօրինակ հաստատութիւնք չկան, աղքատաց օգնելու համար սնտուկներ պիտի հաստատուին, որոց դրամագլուխը պիտի հայթայթուի բնակչաց կամաւոր նուէրներով։ Օսմ. պաշտօնատարք ալ իրենց թոշակաց 0/0ին 1 նամէ ամիս տալու պարտաւոր պիտի լինին։

Րիֆաթ փաշա հրաման ըրեր է նաև որ քաղաքապետութիւնք գործանոցներ հաստատեն, ուր չքաւորք կարենան աշխատութիւն գըտնել և իրենց ապրուստը ճարել։

Սեբաստիոյ կուսակալին ըրած սոյն տնօրէնութիւնները գովեստից արժանի են արդարև, բայց աւելի գովելի պիտի լինին՝ եթէ գործադրութիւն գտնեն։

Ցունական լրագիրք ծանուցանելով թէ Բ. Դուռը տակաւին չէ վերադարձուցած Երուսաղէմի Յունաց պատրիարքական ընտրելեաց ցանկը, կը խնդրեն կայսերական կառավարութենէն որ ցանկին յուղարկումն փութացնէ, ըստ որում, կ'ըսեն, պատրիարքին անուանման յապաւելը մեծապէս կը վնասէ Երուսաղէմի Յունաց եկեղեցւոյ շահերուն։

Սթամպուլ կը ծանուցանէ թէ Թեսալիոյ և մանաւանդ Թրիքալայի մէջ տեղացած ձեան քանակութիւնն յոյժ մեծ է, այնպէս որ տեղական իշխանութիւնք իրամներ բանալու հարկադրուեր են։ Բաղում տարիներէ ի վեր այդչափ քանակութեամբ ձիւն տեսնուած չէ եղեր յիշեալ գաւառաց մէջ։

Կիրակի իրիկուն Թագսիմի կողմն Եորկի անուն որմաշէն մ'իւր Խրիստոյ անուն ընկերը դանակով ծանրապէս վիրաւորեց և փախաւ։ Ոստիկանութիւնը նախընթաց օրն յաջողեցաւ բռնել չարագործն, որ Թաթավլայի կողմը տան մը մէջ պահուըտած էր. իւր չապիկն արեան բիծեր կը կրէր։ Խրիստոյին վիճակը յուսահատական է։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 12 փետր.

Ծերակոյտը մերժեց Թեկնածու իշխանազանց դէմ միջոցներ տնօրինող օրինաց ծրագիրն, որ երեսփոխանական ժողովէն քուէարկուած էր, և 127 ի դէմ 165 ձայնով ընդունեց Պ. Վատինկթընի մէկ հակառաջարկն, որ արտօնութիւն կուտայ կառավարութեան արտաքսել եղեռնադատ ատենին կամ Ծերակոյտին առջեւ դատելու յետոյ այն ամեն իշխանազուն, որ Թեկնածուի գործ մ'ընէ։

Կը յուսացուի որ երեսփոխանական ժողովը պիտի ընդունի զայս իրաւախոհութիւն։

Կը կարծուի որ եթէ նախարարութիւնն հրաժարական տայ, Հանրապետութեան նախագահը պիտի պնդէ որպէս զի Պ. Ժիւլ Ֆերի նոր նախարարութիւնը կազմէ։

Փարիզ 13 փետր.

Նախարարութիւնն հրաժարեցաւ։ Նախարարք իրենց պաշտօնները կը պահեն մինչեւ նոր տնօրէնութիւն։

Աթէնք 13 փետր.

Երեսփոխանական ժողովն երէկ 67 ի դէմ 97 ձայնիւ ընդունեց նախարարական ծրագիրն, որ այժմ Յունաստանի մէջ գործածուող դրամական դրութեան 14 րդ յօդուածը կը բարեփոխէ։

Պ. Թրիքուբի կանխաւ ծանուցած էր որ եթէ ժողովը նախարարութեան ծրագիրը չընդունէր, նախարարք հրաժարական պիտի տային։

Բժշկական վերջին տեղեկագիրը կը հաստատէ թէ Պ. Քումունտուրոսի վիճակը թեթեւապէս բարւոքած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումն. խորհրդոյ Ը. նիստը գումարեցաւ երէկ ժամ 8 1/2 ին ի Ղալաթիա, և հետեւեալ որոշումներն եղան.

1. Կրթական նախարարութեան կողմէ ի Պատրիարքարան հասած պաշտօնագիր մը կը խնդրէ որ Ազգ. վարժարանաց ուսմանց ծրագրերն, դասագրքերն և դասատուաց վկայագրերն վաւերանալու համար Հասարակաց կրթութեան պաշտօնատունն յղուին։

Այս խնդրոյ վրայ բաւական խորհրդածութիւններ լինելէ վերջ՝ տնօրէնութիւնն յառաջիկայ նստին թողուեցաւ։

2. Իւսկիւտար Ինճամիէի Ներսիսեան և Էրմինեան երկսեռ վարժարանաց Հոգաբարձութիւնն, իւր վարժարանաց նիւթական անձկութիւնն յայտնելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր պաշտպանութիւնը կը խնդրէր վարժարանաց բարոյական և նիւթական յառաջադիմութեան մասին, և կ'աղաչէր նաև որ ի պաշտօնէ քննիչ մ'ուղարկուի յիշեալ վարժարանաց ուսումնական ու նիւթական վիճակը քննելու ի պարտուպատշաճ տնօրէնութիւն։

Միւս կողմէ յիշեալ Հոգաբարձութիւնն և վերատեսուչ Յովհաննէս էֆէնտի Ազնաւուրեան խմբովին հրաժեշտ մատուցած լինելով, Ուսումն. խորհուրդն որոշեց որ իւր անդամակիցներէն Մէզպուրեան և Պէրպէրեան էֆէնտիներն այս շաբթու յիշեալ երկսեռ վարժարաններն այցելեն և նորա բարոյական ու նիւթական վիճակը քննեն։

3. Բաքըրգիւղ Լոնք գիւղայից հանրագրով մը Ազգ. Պատրիարքարանի գթութիւնը խնդրած լինելով իրենց հարիւրաւոր որդւոց վրայ, որք բոլորովին զուրկ կը գտնուին եղեր վարժարանէ, դասատուէ և դասագրքէ, որոշուեցաւ գրել Բաքըրգիւղ Առաջնորդին, որ հարկ եղած ջանքն ու խնամքն ի գործ դնէ յիշեալ գիւղի ազգային մանկտւոյն կրթութեան համար։

4. Մէզ—Բէ—ն Եփրայ—յ ու—նց անուն ընկերութիւն մը բողոք կը բառնար Սրապկերու Մագկերտ գիւղի վարժարանի դասատու Պ. Մկրտիչ Մաթիկեանի դէմ, յայտնելով թէ գիւղին խաղաղութիւնը վրդոված է և թէ մեծ արգելք եղած է իւր ընկերութեան գործոց, որ կ'ուզէ եղեր ձրի դաստիարակութիւն տալ տեղւոյն ազգային մանկտւոյն և նկատըրագրելով այս մասին յիշեալ դասատուին անվայել ընթացքը, կը խնդրէր որ նա Պատրիարքական հրամանաւ հրաժարեցուցուի դասատուութեան և այլ ազգային պաշտօններէ։

Սոյն ընկերութիւնն ըստ օրինի վաւերացեալ չլինելով, Ուսումն. խորհուրդը չուզեց քննութեան ձեռնարկել և յանձնարարեց իրեն որ նախ իւր կանոնագիրը վաւերացնել տայ ըստ օրինի։

5. Միացեալ ընկերութեանց Տաւրոսի վարժարանաց նախկին ընդհանուր Տեսուչ Զ. Թորոսեան էֆ. բողոք կը բառնար յիշեալ ընկերութեան Տնօրէն ժողովոյ դէմ, որ իւր ունեցած արդար պահանջքն իրաւախոհ յանձնախմբի մը միջոցաւ զեղչուելէ և երկուստեք ստորագրուելէ վերջ իսկ չէ ուզեր վճարել այլ և այլ առարկութիւններով, և կը խնդրէր որ իրաւախոհ յանձնախմբի որոշումը չեղեալ նկատուելով՝ իւր բացարձակ իրաւունքը պահանջուի յիշեալ ընկերութենէն։

Որոշուեցաւ գրել Միացեալ ընկերութեան Տնօրէն ժողովոյ որ ընդփոյթ վճարէ Թորոսեան էֆ.ի իրաւախոհութեամբ որոշեալ գումարն։

6. Նիկոմիդիայէն գանգատագրեր հասած լինելով տեղւոյն Լուսաւորչեան վարժարանի Հոգաբարձութեան դէմ, ապօրէն կերպիւ դասատուներ հրաժարեցնելուն, երկու տարի յառաջ անբարոյականութեան ամբաստանութեամբ դադարեալ մի դասատու վերստին պաշտօնի կոչելուն, իբրեւ անբարոյական ամբաստանող անձ մը իրեն անդամակից ընտրելուն են, են, համար, որոշուեցաւ գրել Նիկոմիդիոյ Գեր. Առաջնորդին որ փութապէս քննէ յիշեալ խնդիրներն և վերջ տայ անոնց, և եթէ իւր ձեռնհասութենէն վեր գտնէ, տեղեկագրէ Կեդր. Ուսումն. խորհրդոյ ի քննութիւն և ի տնօրէնութիւն։—

7. Սեբաստացի աշակերտ կէզիրեան պատուելի խնդրագրով մը Ուսումնական խորհրդոյ ներկայանալով իւր նիւթական վիճակին անտանելի նեղութիւնն յայտնեց և խնդրեց որ Ուս. խորհուրդը քննութեան ենթարկէ զինքն, և եթէ կարող է, դասախօսութեան վկայագիր մը տայ իւր ձեռքն։

Յիշեալ պատուելիին հանճարն ու կարողութիւնն արդէն հանրածանօթ լինելով, Ուս. խորհուրդն մի քանի հարցումներ ընելէ վերջ՝ որաշեց անոր վկայագիր մը տալ։

Ուս. խորհուրդը սոյն խնդիրներէն զատ հանրական քանի մը խնդիրներով ևս զբաղեցաւ և ժամը 12ին ցրուեցաւ։

Ա. Ցուցակ Հանգանակութեան

ի նպաստ պարահանդէսի Միացեալ Ընկերութեանց

	Լ. Օսմ.
Օսմանեան Պանքա	75
Ռումէլիի երկաթուղի	22
Ս. և Ա. Կիւլպէնկեան	20
Ցակոբեան Միքայէլ	15
Եսայեան եղբարք	15
Նորատունկեան Յակոբ	15
Քրէտի Ժէնէրալ	10
Հաճեան եղբարք	10
Մաքսուտեան եղբարք	10
Մանուկեան եղբարք	10
Կիւմշեան Յովհաննէս	10
Ապիրեան Ս. և Ց.	10
Կիւմիւշկերտան եղբարք	10
Շամտանճեան Մ. և Գ.	10
Ունճեան եղբարք	10
Ալլահեան Մ. և Գ.	8

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ի ՎԵՐԱՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Թուրքիոյ Մաքսատան վարչութիւնն 1880—81 տարւոյ ներածութեանց և արտածութեանց մէկ վիճակագիրն հրատարակեց մօտերս ։ Գոհութեան արժանի է այսպիսի վիճակագրի մը հրատարակումն, որ միակ միջոց է գաղափար մը կազմելու երկրին առևտրական վիճակին վրայ ։ 1880—81 տարւոյ առևտրական վիճակագիրն իբրաց ողբալի վիճակ մը երևան կը հանէ։ Թուրքիա էապէս հողագործական երկիր մը լինելով, իւր առևտրոյն մեծագոյն մասն՝ արմտիք և այլ ուտեստ դուրս հանելու և ոսկի ներս մտցնելու մէջ կը կայանայ ։ Բայց 1880—81ին ոչ միայն այս կերպիւ դուրսէն ոսկի չմտցուց, այլ պարտաւորեցաւ շատ ոսկի դուրս հանել իւր ժողովրդեան ուտեստին համար . այսինքն՝ թէպէտ հողագործական երկիր մը լինի, Թուրքիա հողագործութեան արտադրութիւններն ալ դուրսէն առնելու և ի փոխարէն՝ նախորդ տարիներու առևտրոյն արդիւնքն եղած մեծ քանակութեամբ ոսկի դուրս հանելու հարկին մէջ գտնուեցաւ ։ Այսպէս, կը տեսնենք որ յիշեալ տարին Թուրքիա միայն 600 հազար Օսմ. ոսկւոյ արժողութեամբ ուտեստ դուրս հանած և փոխարէն 3 միլիոն 600 հազար ոսկւոյ արմտիք ներս մտցուցած է ։ Այս վիճակի վերածուած առևտուր մը ժողովրդեան մի մեծ մասին համար շատ տառապանք պատճառած է ։ Հողագործաց մեծագոյն մասն արմտիք չունէր որ վաճառէր . ընդհակառակն, իւր սնունդին համար պէտք եղածը դուրսէն առնելու հարկին մէջ էր, կամ ծանր տոկոսիք փոխառութիւն ընելով, կամ իւր անասունները վաճառելով ։ Եթէ յաջորդ տարին ևս այնպէս լինէր, հողագործ դասն որ և է տոկոսով փոխառութիւն կնքելու անկարող վիճակի մէջ կը գտնուէր, և հետևաբար՝ հողագործական գործիքը վաճառելու ախուր հարկը կը ծագէր, որ թշուառութեան վերջին աստիճանը պէտք է համարուի ։ Ընդհանրապէս գիտենք թէ 1881ին օտար երկիրներէն արմտեաց ընդարձակ ներածումը Թուրքիոյ ներսերը՝ բաւական դադրեցաւ, որ ըսել է թէ հողագործք ընդհանրապէս կարող եղան իրենց օրական պէտքերն հայթայթել, բայց թէ այս բարւոքում՝ մինչև ո՛ր աստիճան էր, տակաւին ճշդիւ չենք գիտեր . ուստի, անհամբերութեամբ պարտինք սպասել 1881—82 տարւոյ վիճակագրին ։ Կէտ մը պէտք է սոյդ համարուի որ եթէ հողագործային վիճակի թեթև բարւոքում մը վրայ չհասնէր, 1881ին Թուրքիոյ ժողովրդեան մէկ մեծ մասին տնտեսական կացութիւնը նմանը չտեսնուած խեղճութեան մը պիտի վերածուէր ։

1880—81 տարին Օսմ. Տէրութեան արտածութեանց (դուրս հանած ապրանաց) արժէքն էր 8 միլիոն 497 հազար 53 ոսկի, որոյ վրայ պէտք է աւելցնել 6 միլիոն 958 հազար 531 օխա ծխախոտի արժէքն, յորմէ մաքս չէ առնուած ։ Այս յաւելմամբ, Թուրքիոյ արտածութիւններն 9 միլիոն 300 հազար ոսկի կրնանք հաշուել 1880—81 տարւոյ համար ։

Գլխաւոր Արտածութիւնք են . Չամիչ 998,558 ոսկի . Ծխախոտ, 840,000 . Զքնուած մետաքս 836,500 . Ափիոն 447,618 . Բալամուտ 377,253 . Ձէթ 347,876 . Խաշուէ 346,852 . Բամպակ 289,512 . Թուզ 225,235 . Ոչխարի և այծի մորթ 224,514 . Շուշմա (------) 205,455 . Աճառ 199,474 . Ցորեն 219,022 ոսկի ։ Ուրիշ վեց կտոր վաճառք ալ 100,000 ական ոսկիէն վեր արժէք մը կը ներկայեն . Մնացեալք 100 հազար ոսկւոյ չեն հասնիր ։

Թուրքիոյ արտածութեանց այս հաշուին երկրին տնտեսական ընդհանուր վիճակին յետադիմութեան մեծագոյն ապացոյցը կրնայ համարուիլ ։ Հետևեալ բաղդատութիւնք կրնան ցուցնել թէ Թուրքիոյ մէջ ժողովրդեան աշխատանքն որչափ քիչ կը վարձատրուի, կամ թէ, ուրիշ բառով, ժողովուրդն որչափ քիչ շահ կ'ընէ, բաղդատմամբ այն փոքրիկ պետութեանց որք կը շրջապատեն Թուրքիան, և բաղդատմամբ այն պետութեան (Ռուսիոյ), որ Եւրոպական տէրութեանց քով ամենէն յետնեալն է ի մասին քաղաքակրթութեան ։

Արդ, Թուրքիոյ ժողովուրդն է 16 միլիոն հոգի, արտածութիւնք՝ 9 միլ. 300 հազար ոսկի, ուրեմն 100 մարդու գլուխ 58 ոսկւոյ վաճառք դուրս կը ղրկուի . Ռումանիոյ ժողովուրդն է 4 1/2 միլիոն հոգի, արտածութիւնք՝ 6 միլիոն ոսկի, ուրեմն 100 մարդու գլուխ 133 ոսկի . Սերպիոյ ժողովուրդն է 1 միլիոն 350 հազար հոգի, արտածութիւնք՝ 1 միլիոն 700 հազար ոսկի, ուրեմն 100 մարդու գլուխ 126 ոսկի . Յունաստանի ժողովուրդն է 1 միլիոն 450 հազար հոգի, արտածութիւնք՝ 3 միլիոն 300 հազար ոսկի, ուրեմն 100 մարդու գլուխ 227 ոսկի . Ռուսիոյ ժողովուրդն է 87 միլիոն հոգի, արտածութիւնք՝ 70 միլիոն ոսկի, ուրեմն 100 մարդու գլուխ 80 ոսկի ։

Հազիւ հարկ է սակայն գիտել տալ թէ Թուրքիոյ տնտեսական վիճակին այս յետադիմութիւնն ամենևին զարմանալի չէ . որովհետև միայն Սալոնիկ (Զմիւռնիոյ) և Ադրիանուպոլսոյ նահանգաց մէջ է որ քաղաքակրթութեան լոյսն սկսած է շողալ ։ Ուրիշ կողմեր երկաթուղեաց և կանոնաւոր հասարակ ուղիներու այնպիսի պակասութիւն մը կայ, որ մեծ արգելք մ'է վաճառականութեան զարգացման ։ Տիարպէքիրի, Մշոյ, Սեբաստիոյ, Գոնիայի և Էօզղատի ի բնէ հարուստ գաւառները բոլորովին անջատուած են աշխարհի մնացած մասերէն ։ Այդ գաւառներու բնակիչք ընդունակ աշխատած կը լինին երբ իրենց առօրեայ պէտքէն աւելի արմտիք և վաճառք արտադրեն դուրս ղրկելու համար, քանի որ զանոնք նաւահանգիստ մը փոխադրելու համար պէտք եղած ծախքն հաւասար է նոյն իսկ փոխադրելի արմտեաց գնոյն Եւրոպական հրապարակի մը վրայ ։ Ուղևորք ընդհանրապէս պաշտպանի պէտք ունին երկրին ներսերը ճամբորդելու համար, և դրամի փոխադրութիւնն 100ին 4էն 12 ղրուշ ծախքի կարօտ է . Թէ անապատ մը ամայի մնայ, կամ լերանց ժայռոտ գագաթներն ու կողերն այծերու արածման յատկանան, առանց ըսելիք չկայ, բայց թէ քաղաքակրթեալ Եւրոպիոյ քթին տակ, մեծ գետերով ոռոգուած բարեբեր գաւառներ անմշակ կը մնան, և աշխատասէր և ուժիմ ժողովուրդ մը տեղ տեղ անօթութենէ մեռնելու վիճակին կը հասնի յաճախակի սովերու պատճառաւ, տեղ տեղ ալ շարունակ աղքատ և թշուառ կեանք մը կը վարէ, ահա ա՛յս է զարմանալին և միանգամայն ցաւալին ։

Հիմա կուգանք Ներածութեանց, այսինքն օտար երկիրներէ ներս մտցուած վաճառաց ։ 1880—81 տարւոյ մէջ ասոնց արժէքը կը հասնէր 17 միլիոն 847 հազար 498 ոսկւոյ ։ Եգիպտոս Օսմ. տէրութեան մասն համարուելով, այդ երկրէն Թուրքիոյ գաւառները մտած վաճառքըն այս հաշուէ դուրս կը մնայ ։ Օտար երկիրներէ շատ վաճառք առնուիլն ինքնին աննպաստ երևոյթ մը չէ . որովհետև գործարաններ բանեցնող երկիր մը օտար երկիրներէ անտաշ վաճառք ստանալով, անոնցմէ բանուած վաճառք կրնայ պատրաստել և շահով վաճառել օտար երկիրներու ։ Անգլիոյ առևտրոյն մէջ ներածութիւնք արտածութեանց քանակութենէն աւելի են, բայց շնորհիւ իւր ճարտարարուեստից, այս անհաւասարութիւն ամենևին վնասակար չէ ։ Երբ Անգլիացիք մեր Թիֆթիկը, Խողան, Մորթերն, Գահըրին և այլ անտաշ բերքերը կը գնեն և զանոնք բանելով, 20, 30, 50 պատիկ գնով յետոյ կը վաճառեն մեզ, փոյթ չէ թէ ո՛րչափ վաճառք կը ներածեն Թուրքիայէն ։

Իսկ Թուրքիոյ ներածութիւնք բոլորովին տարբեր հանգամանք ունին։ Վերոյիշեալ 17,847,498 ոսկւոյ ներածութեանց ո՛չ մի մասակն յետոյ դուրս ղրկուած է իբրև բանուած վաճառք, ինչպէս կը լինի ուրիշ ամեն երկրի մէջ, զի գիտենք արդէն թէ Թուրքիոյ մէջ անտաշ վաճառք բանելու սահմանուած գործարանք չկան ։ Ուրեմն, Թուրքիոյ տնտեսական վիճակին համառօտութիւնը սա է թէ, Թուրքիա թէև հողագործական երկիր, իւր արմտիքն ամբողջովին իւր մէջէն չհաներ. և դուրսէն բերած ուտեստն և այլ պիտոյքը փոխարինելու համար ալ բաւական ճարտարարուեստներ չունի ։ — Թուրքիոյ մէջէն անցած տրանզիտի առևտրոյն քանակութեան վրայ ևս գաղափար մ'ունենալու համար կը բաւէ ըսել թէ ներածեալ վաճառքէ առնուած մաքսն 100ին 8էն 1 միլիոն 417 հազար 799 ոսկւոյ պիտի հասնէր, մինչդեռ գանձուած մաքսն է 1 միլիոն 322 հազար 292 ոսկի . ուստի, տրանզիտի առևտրոյն ամբողջ արժէքըն հազիւ կրնայ հասնիլ մէկ միլիոն ոսկւոյ ։

Արդ, քանի որ Թուրքիա Եւրոպիոյ հետ կարևոր առևտուր մը չունի, յորմէ մեծ շահ մ'ընէ, ինչպէս կ'ընեն ուրիշ երկիրներ, արտածութիւններն ու ներածութիւնները բաղդատելով պիտի հարկադրըինք ըսել թէ 1880—81 տարւոյ մէջ Թուրքիա իբր 7 միլիոն ոսկւոյ գումար մը կորոյս իւր նախապէս դիզուած հարստութենէն, գումար, յորմէ 2 միլիոն ոսկին միայն շահած կամ ետ առած կրնայ լինել արտածութեան և տրանզիտի առևտրով ։ Այս պայմանաց մէջ, զարմանալի չէ որ Տէրութեան ելմտացոյցն ահագին բաց մը ներկայած լինի, այլ իրօք զարմանալի է, ինչպէս իրաւամբ գիտած էր Լէօբէրէօ, որ ժողովրդեան կենսական արիւնը կազմող մնացեալ հարստութենէն բան մը առնուլ կարելի եղած է իբրև տուրք ։

Ծխախոտի արտածութիւնն ի բաց թողլով, օտար երկիրներու հետ Թուրքիոյ առևտրոյն պատկերը սա է .

ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

	Ներածութիւն	Արտածութիւն
Անգլիա	7,403,180	2,751,038
Գերմանիա	42,980	2,307
Աւստրիա	2,502,834	863,607
Իտալիա	507,063	104,195
Պարսկաստան	481,164	6,769
Սպանիա	1	49
Շուէտ	13,494	—
Ամերիկա	281,012	105,525
Պելճիա	106,143	—
Տանիմարքա	5	—
Ռուսիա	1,483,663	404,844
Ռումանիա	1,414,782	9,961
Սերպիա	70,212	14,905
Հոլանտա	17,827	66,471
Ֆրանսա	2,698,183	2,902,048
Գարատաղ	342	387
Յունաստան	394,915	255,544

Այս պատկերէ կ'երևի թէ Անգլիայէն բերել տրուած վաճառաց քանակութիւնն երեք անգամ աւելի է Ֆրանսայէն կամ Աւստրիայէն բերել տրուած վաճառաց քանակութենէն, թէ Թուրքիայէն դուրս հանուած վաճառքէն Ֆրանսայի բաժինը քիչ մը աւելի է Անգլիոյ բաժնէն, և թէ, վերջապէս, ի բաց առեալ Անգլիան, Ֆրանսան, Աւստրիան և Ռուսիան, ուրիշ երկիրներու հետ Թուրքիոյ առևտուրն անկարևոր է ։

Ընթերցողք գիտեցին հարկաւ թէ դուրս տարուած վաճառաց կարևորագոյնն է չամիչը ։ Պէտք է գիտնալ թէ մեծ քանակութեամբ չամիչ ամեն տարի Ֆրանսա կը տարուի գինի շինելու համար ։ Բայց գինին Թուրքիոյ մէջ ալ կրնայ շինուիլ, եթէ 15 առ 100 տուրք չկենայ ։ Ուրիշ ամեն երկիրներ արտածութեան ընդունակ բերքերու արտադրութեան կը նպաստեն տուրքերը թեթևցնելով, բայց Թուրքիոյ մէջ օրինակի համար Թիֆթիկի և Խաղողի վրայ դրուած տուրքերն այս երկու բերքերու առատ արտադրութեան արգելք եղած են ։

Ծանր տրոց հետ անապահովութեան վնասներն ապաքէն երկրին նիւթական բարգաւաճման ուրիշ ծիւղերուն մէջ ալ զգալի կը լինին ։ Իրաւ է որ լաւ ճամբաներու չգոյութիւնն արտադրութեան արգելք է, բայց արգելքներէն մին է միայն ։ Գիւղացին շատ տեղեր չուզեր շատ հող մշակել և մեծ քանակութեամբք արմտիք արտադրել, վասն զի կը մտածէ թէ, տասանորդէն զատ, որոյ քանակութիւնն երբեմն գործնականի մէջ կ'աւելցնեն զեղծ պաշտօնեայք կամ ժողովրդեան արիւնը ծծող Միւլթէզիմք, կալուածատիրոջ նաև պատահական ասպատակի մը այնչափ բաժին հանել պէտք է, որ իւր անմիջական պէտքէն աւելի արտադրելիք արմտեաց մեծագոյն մասէն օգուտ մը չպիտի գոյանայ իրեն . ուստի, վաճառականութեան համար արմտիք արտադրելէ ետ կը կենայ, և միայն նոյն տարւոյ իւր անմիջական պէտքն հայթայթելու չափ բան կ'արտադրէ, թէպէտ երաշտութեան տարի մը վրայ հասնելուն՝ առաջին զղջացողն ինք կը լինի, երբ չունենալով պատրաստ դրամ, ծանր տոկոսիք փոխառութեան դիմելու հարկին մէջ կը գտնուի ։

Ասոնք ծանրակշիռ խնդիրներ են, կայսերական կառավարութեան արդի լուսամիտ նախարարաց խորհին ուշադրութեան արժանի ։ Մաքսատան վիճակագրին, որոյ վրայ յենլով գրած ենք նախընթաց խորհրդածութիւններ, 1880 տարւոյ մարտի սկիզբէն մինչև 1881 տարւոյ մարտ ամսոյ սկիզբը երկրին տնտեսական վիճակը կը պարզէ մեր աչքին ։ Հարկ չկայ յիշեցնելու թէ 1880 տարւոյ մէջ Հայաստանի և Քրդաստանի կողմերը սով կար, որով Թուրքիոյ տնտեսական վիճակին վրայ վերոգրեալ դիտողութիւնք սովորական ժամանակի մը չեն պատշաճիր բոլորովին . բայց Հայաստանի սովէն ետքը երկրին վիճակն ո՛րչափ ալ բարւոքած լինի, այս տեղեկագրով նշանակուածին ճշդիւ հակառակը լինելու չափ չէ բարւոքած դժբախտաբար ։ Թէպէտ արմտեաց ներածումը մասամբ դադրած է, բայց ներածութեանց արտածութեանց վրայ ունեցած 7 միլիոն ոսկւոյ առաւելութիւնը բոլորովին չէ ջնջուած արտադրութեանց աւելնալովը ։ Ուրեմն, Թուրքիա միշտ աւելի կը սպառէ քան կ'արտադրէ, և որովհետև այս վիճակ երկար չկրնար տևել, այժմէն կը լսենք թէ աղքատութիւնը ներսերն այն աստիճան հասած է, որ ժողովուրդը սովորաբար գործածած վաճառքը գնելու մասին դժուարութիւն ցոյց կուտայ . վաճառականք կը գանգատին թէ օտար վաճառք չեն կրնար ծախել ներսերն, և ամեն ժամանակէ աւելի հարկ կը լինի ապառիկ տալ ։ Եթէ ժողովուրդն օտար վաճառք չգնէր, պատճառը սա միայն կրնայ լինել թէ իւր պատրաստ դրամն սպառած է, և միւս կողմէ բաւական բան չարտադրեր, որ զայն վաճառելով կարող լինի իւր ուրիշ պիտոյքն հոգալ ։ Այս տեսութեամբ, ներածութեանց պակասիլն ինքնին ապացոյց մը չկրնար լինել տնտեսական վիճակի բարւոքման . այլ հարկ է տեսնել թէ արտածութիւնք կ'աւելնա՞ն, և ասոր համար, ինչպէս վերն ալ ըսինք, անհամբերութեամբ կը սպասենք տեսնել 1881 տարւոյ մարտէն ասդին եղած ժամանակի առևտրական վիճակագիրը։

ՊԱԼԱԺԷՆԻԵԱ

(Ռուսահայ աշխարհականէ մը կ'գրէ)

Ազգային Հոգևոր ծայրագոյն իշխանութեան վրայ հարկ դրուած Պալաժէնեայի անհեղութիւնն, և սորա հիմնական բարեփոխման պէտքը վաղուց ի վեր ճանչցուած է, որոյ ազգային եկեղեցական իրաւանց հակառակ յօդուածոց մին ալ այն է՝ որ իրաւունք կուտայ Ռուսիոյ կայսեր՝ առանց Կաթողիկոսի հաւանութեան կամ հաճութեան՝ իւր ուզած Հայ եկեղեցականը վիճակաւոր առաջնորդ կարգել և հաստատել իւր ուզած Ռուսահայ թեմին վրայ և կամ հրաժարեցնել ։ Տարակոյս չկայ թէ նորընտիր կաթողիկոսին առաջին պարտականութիւնը պիտի լինի յիշեալ Պալաժէնեայի բարեփոխումը պահանջել անհրաժեշտ կերպիւ Ռուսիոյ կառավարութենէն, որ քանիցս խոստացած՝ բայց միշտ ալ խաբած է ու խոստումը չէ կատարած, և Հայ ազգն ալ իբրև նուիրական պարտականութիւն պէտք է հարկ դնէ նորընտիր կաթողիկոսին վրայ՝ ամեն բանէ առաջ՝ Պալաժէնեայի փոփոխութիւնը կատարել տալու համար ։

Բայց որ ամենէն աւելի կարևորագոյն և ուշադրութեան արժանին է, Ազգ և Կաթողիկոս պէտք են մինչև վերջը պնդել թէ՝ Էջմիածնայ Հոգևոր կառավարութեան մէջ՝ տէրութեան կողմէն Բրոկուրօրի մը հաստատութեան իրաւունքը բոլորովին ջնջուի, զի Բրոկուրօրը՝ ով ալ լինի, թող որ հոգևոր իշխանութեան գործերուն բարւոք վարչութեանը մասին մի օգուտ չունի, ընդհակառակն այն իշխանութեան ամեն մի գործոց և տնօրէնութեանց դէմ ալ մեծ արգելք և խառնակութիւն կարող է յարուցանել միշտ, զի Բրոկուրօրը Էջմիածնայ հոգևոր իշխանութեան մէջ պարզապէս տէրութեան լրտեսն է ։ Կաթողիկոսը ինչ առաջարկութիւն որ ընէ Տէրութեան, ո՛ր անձը Սինոդի անդամ կամ այս ինչ պաշտօնի վերայ ուզէ նշանակել և հաստատութիւնը խնդրել, տէրութիւնը դոցա վրայօք տեղեկութիւնները Բրոկուրօրէն կը պահանջէ, և սորա տուած տեղեկութեանց ու կարծեաց համեմատ կը տնօրինէ եղած առաջարկութիւնքը . թո՛ղ որ 10 անգամ Բրոկուրօրին և տէրութեան մէջ տեղի ունեցած հեռագրական և թղթակցական գաղտնի և երբեմն ալ շիֆրէ հաղորդակցութիւնները ։ Ասկից զատ Բրոկուրօրը միշտ Սինոդի անդամներէն՝ որոնք որ կարողանայ որսալ՝ իրեն հլու գործիք կը շինէ, և սոցա ձեռօքն ուզած խաղը կը խաղայ հոգևոր ծայրագոյն կառավարութեան գործոց մէջ, մինչև իսկ ուզած ժամանակը կըրնայ զանոնք կաթողիկոսին դէմ հանելով ըմբոստացնել, որոց բազմաթիւ օրինակներն կան և կեցած են մինչև ցարդ ։

Վերջապէս Սինոդին և Պալաժէնեային մէջ Բրոկուրօրի գոյութիւնն այնպիսի վնասակար և վըտանգաւոր կացութիւն մը կը բերէ յառաջ մեր ծայրագոյն հոգևոր իշխանութեան մէջ, որ ամենայն իրաւամբ կարելի է ասել թէ Պալաժէնեան եթէ ամբողջ սրբագրուի և ուղղուի, իսկ Բրոկուրօրը դարձեալ շարունակէ մնալ Սինոդին և օրէնքին մէջ, այդ բարեփոխումն իսպառ ո և է օգուտ մ'ունեցած չէ կարող լինել մեր ծայրագոյն իշխանութեանը, քանի որ այդ լրտես օձը մեր եկեղեցւոյ ծոցոյն մէջն է, քանի որ նա տէրութեան հրահանգովը պիտի գործէ և տէրութեան կամքին համաձայն պիտի շարժի, և տէրութեան հաճոյ եկեղեցականները պիտի ջատագովէ, իսկ եկեղեցւոյ իրաւանց նախանձախնդիրները տէրութեան աչքէն հանելու և անգոսնելու պիտի աշխատի . վերջապէս քանի որ տէրութիւնն աւելի Բրոկուրօրին պիտի լսէ ու հաւատայ՝ քան թէ ընդհանուր ազգին ընտրեալ կաթողիկոսին ։

Զայս ապացուցանող և հաստատող իրական դէպքեր խիստ շատ կան, մանաւանդ վերջին ժամանակներս, որոց վրայօք ուրիշ մօտակայ առթիւ մանրամասնօրէն կը խօսինք ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Ի ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՅ

(Պատահական թղթակցէ մը)

Սեբաստիա, 15/27 1983

Ձեր Մասեաց ազգօգուտ թերթեր ինչպէս բազմիցս՝ նոյնպէս և այս անգամ մեզ ուրախութ լուրեր շնորհեց . սիրտ ի խինդ ընթերցայք այն սիրալիր տողերն՝ զոր մի կղերանոցի՝ և մի կեդրոնական վարժարանի բացման անհրաժեշտ պէտքըն և սրբազան պատրիարք Հօր այդ մասին ըրած հանգամանալութիւնքն կ'աւետէր ։

Իցի՜ւ թէ այդ որոշում իւր իրականութեամբն փայլ էր, որոյ յաջողութեան փափագող հայորդիներէն մին լինելով կուգամ Ձեր պատուական թերթի միջոցաւ խոնարհաբար յայտնել իմ շնորհակալիքն ամենապատիւ Պատրիարք Սրբազան Հօր, որ միշտ իւր տառապեալ որդւոցը բարոյապէս կենդանացնելու համար ազգաշահ խնդիրներ և վըսեմ նպատակներ իրագործել կը նկրտի . լիայոյս եմ թէ՝ Նորին Սրբազնութեան յղացած ազգօգուտ նպատակներ՝ ոչ միայն Պոլսոյ՝ այլ և գաւառաց հայ կղերին և հայ սերնդեան վրայ գործադրելով, ամբողջ հայութեան գաստիարակն ինք լինի ։

Սեբաստիան՝ գրեթէ բոլոր գաւառաց մէջ մի բազմաճիւղ վիճակ է . ունի երկու ճոխ մենաստան (Ս. Նշան և Ս. Հրեշտակապետ) ընդարձակ կալուածներով ու հասոյթներով, որք նիւթապէս կը մրցին ուրիշ ազգային նշանաւոր վանօրէից հետ . այս երկու վանքերէն տարեկան 3000—3500 ոսկի հասոյթ կը գոյացուի, որով միայն 4 ամուրի կըրօնաւորք կը հոգացուին, որոց տամնքը եթէ ի մի ձուլուին հազիւ կէս բանիբուն կղեր կը գոյացուի։

Թողումք անցեալն, ներկայէս 6 տարի յառաջ, գերաշնորհ առաջնորդ Ս. Հայրն Ս. Նշանի վանաց մէջ ժառանգաւորաց գիշերօթիկ Արծրունեան անուամբ մի վարժարան բացաւ մէն մի գիւղերէ աշակերտներ հաւաքելով, որոց ազգասիրաբար գաստիարակեցին քաղաքիս Ս. Թարգմանչաց վարժարանի մատուարժան դասատուք . և իրենց ջանիւք բաւական ընծայաւորներ պատրաստեցին, բայց հազիւ հնգամեայ կեանք մ'ունեցաւ սոյն վարժարանը, զի Ականցի Յակոբ վարդապետ՝ վանական տեսմար խորհրդոյ գործակցութեամբ աշակերտաց հանապազօրեայ սև հացն և թթու թանն անտանելի մի ծախք համարելով արտաքսեց զաւսանողս, և Նորին արժանապատուութեան շնորհիւ փակեցաւ Արծրունեաց վարժարանն մարելով Սեբաստիոյ շուրջը բնակող շինականին յոյսն ու լոյսն, որով վանքն իրեն նման հացկատակներու որջ մ'ըրաւ .

Գաւառիս ամուրի կղերին տըխուր վիճակն և քաղաքիս պարծանքն եղող վանաց տարօրինակ ոչնչութեան մատնուած լինելն համառօտակի նկարագրելէս զկնի, կուգամ այժմ քաղաքիս ամուսնացեալ կղերին ալ խղճալի վիճակին վրայ խօսիլ ։

Սոցա դպրոցական խանձարուրն է դերձակի, կօշկակարի, ներկարարի, պղնձագործի են, են, կըրպակներն . իրենք լոկ հասարակ մի ընթերցանութիւն գիտեն, այն ալ թերի, և կարող չեն մի անսխալ ըստորագրութիւն գրել . գիտեն լաւ ուամկական առածներ, առասպելաբանութիւններ . . . իրենց քսակն պարարտելոյ համար տեսակ տեսակ անարդ միջոցներու կը դիմեն . հիւանդի վերայ կ'ընթեռնուն մի ուրբաթագիրք, այլ և այլ անծանօթ անուններ, այսինքն Ս. Ղըյամի, Ս. Իզգըբուզդի, սուրբ Արծաթի, կարմիր Ս. Նշանի նման երևակայական սուրբեր բարեխօս բանելով . . . ։

Բոլորովին անտարբեր են իւրեանց խնամոց յանձնեալ ժողովրդոյ կրօնական, ազգային, տնտեսական, առողջական, կրթական . դրական և ուրիշ օգտակար նիւթոց վերայ քարոզելու ։ Ս. Գրոց մէջէն մի քանի նախադասութիւններ և պարբերութիւններ իւրեանց արհեստի իբր միջոց գործածելով, միշտ կըսեն, «Երանելի է տալն քան զառնուլ ։ Ցօժեալս ձեր մի մեղանչէք . . . » ։

Այս շահախնդիրներէն մին, մայր եկեղեցւոյ աթոռակալն, որ իրաւամբ ամենէն գիտունն կարծուած է, անցեալ օրեր եկեղեցւոյ բեմէն քառասնիցի տուրք չվճարող ժողովրդոց վրայ սպառնալիք կորոտայր ասելով. «Երանի՜ այն օրուան յորում ժողովուրդը բաց ի Նարեկէ ուրիշ ոչինչ կ'ընթեռնոյր, և որ ատեն բարեպաշտութիւնն իւր զենիթին հասած էր, բայց այժմ քանի որ ուսումնքը կը տարածի մեր ազգին մէջ, բարեպաշտութեան կայծն ալ կը մարի, որ ունիցի ականջս լըսելոյ լուիցէ։» Մեր սոյն բարեպաշտ երէցն անուրանալի է թէ յաճախ Սաղմոս և Նարեկ կ'ընթեռնու առանց բառին բուն նշանակութիւնը գիտնալու . անուրանալի է որ ընթերցած միջոցին իրեն քով գըտնուող անձանց հետ մերթ խօսելու և մերթ կարդալու բարի ունակութիւնն ալ ունի . անուրանալի է որ Նարեկացւոյն սրբազան աղօթքներն ընթերցած միջոցին յաճախակի փուք կ'արձակէ . անուրանալի է նաև՝ որ յիշեալ բարեպաշտ Տ. Հայրը, իւր համախոհից հետ, իրենց ընկերներէն մին բարոյապէս մեռցնելու նպատակաւ՝ իւր որդւոյն ձեռքով գիշեր ատեն եկեղեցւոյ պատերը թուղթեր կը փակցնէ, խաղաղ ժողովուրդը գրգռելու համար, են. են ։

Արդեօք կը ներե՞ն մեր բարեպաշտք, երբ իւրեանց յիշեցունեմք խոնարհաբար, թէ քահանայութեան պաշտօնը լոկ եկեղեցի յաճախել, տուն օրհնել, մեռեալ թաղել և թութակօրէն մի խոստովանութիւն գոց ընելը չէ ։

Քաղաքիս մէջ դպրոցներ հաստատուելէ անտի քանի՞ անգամ մեր բարեպաշտք մօտէն կամ հեռուէն կրօնական դասուց նկատմամբ հրահանգներ տուած կամ դասախօսած են ։

Քանի՞ անգամ իւրեանց խնամոց յանձնեալ ժողովրդոց նկարագրած

էն ժէզուիթաց և լուտերականաց եպերելի ընթացքն, որք իրենց մոաց կուրութենէն օգտելով կը խուզեն և գայլի նման կը յափշտակեն միամիտ գառներն ։

Մեր մնացին ազգային հոգաբարձութեանց այս մասին առաջնորդ Ս. Հօր գրասեղանին վրայ տեղացուցած բերմանցի և գրաւոր բողոքներն. արդեօք չը լսեցի՞ն մեր բարեպաշտք. այո՛, չը լսեցին, վասն զի բաց ի նորեկէ ուրիշ բան չեն ուզեր ուսանիլ և ուսուցանել, վասն զի պատասխանելու անկարող են։

Երբ ժողովրդոց կայցելեն, իրենց բերնի երկայրի սրովն կը հարուածեն միշտ դպրոցականս, և համարձակապէս կը քարոզեն թէ իրենց զաւակունքը փոխանակ դպրոցի՝ արհեստի զրկեն, և եթէ կարդալու կամ գրելու պէտք ունենան, նոյն իսկ իրենց որդիքը ժէզուիթաց և միսիոնարաց կը յանձնեն, որպէս զի կրօն և ուսմունք սորվին ։

Ապացուցեալ ճշմարտութիւն մ՚է թէ քաղաքիս եկեղեցականաց թիւր ընթացից վրայ երբ վարչութենէն կամ ժողովրդէն դիտողութիւն մը ըլլուի, անմիջապէս իրենց երեսն հարաւ դարձունելու սպառնալիք կ՚ընեն, բարի՛ սովորութիւն . . . ,

Երբ հասարակութիւնն իրազեկ կը լինի, սոյն եկեղեցականաց գործած խարդաւանաց, երբ իրենց եպերելի ընթացքն և գայթակղելի գործերն ժողովուրդը կը դիտէ, և երբ քառասնեկի տուրքն (որ մեծաւ մասամբ իրենց կը սեպհականի) ժողովուրդն իւր տնտեսական վիճակը նկատողութեան առնլով՝ մեր բարեպաշտից ակնկալածէն տարբեր կը հասուցանէ, ի մի բան, երբ իրենց շահու աղբիւրքն կ՚սկսին նուազիլ, յայնժամ ժողովուրդն իւր բարեպաշտութիւնը կը կորուսանէ, ուսումնականն և դպրոցականն անհաւատ կը լինի. և Աստուած ալ երբ թէ այս անբարեպաշտութիւնը տեսնելով իւր ցասումն ու բարկութիւնը կը թափէ խեղճ ժողովրդին վերայ ։

Մենք ալ բարեմաղթե՛նք, որպէս զի նախախնամութիւնը մեր վրայէն վերցունէ այս բարեպաշտ պատիժներն ու ցասումներն, և մեզ պարգևէ մեր բարոյական և նիւթական, ներքին և արտաքին վիճակին վերայ լաւ տեղեկութիւն ունեցող, կրօնասէր, ազգասէր, ուսումնասէր և մարդասէր եկեղեցականներ, որուն փափաքող է միշտ հայորդին ։

* * *

Ուրախ ենք լսելով որ տեղւոյս Քաղաքական պատկառելի ժողովն ազգային դպրոցաց վիճակը նկատողութեան առնլով կը բարեհաճի Սենեքերիմեան պատուարժան ընկերութեան գործակցութեամբ տեսական դասուց գործնական մի ձեւ տալ. բնագիտական գործիներ, բնական պատմութեան պատկերներ և այլ դպրոցական ամենահարկաւոր պիտոյք բերել տալով ի բարգաւաճումն և ի յառաջդիմութիւն ազգային մանկտւոյն ։

Ց. Բ.

(Մեր Թղթոցէն)

Եօզղատ 16/18 յունվ. 83

Մէլա—վախսի և Չիչէք—տաղը օվասը կոչեցեալ ընդարձակածաւալ և արօտաշատ դաշտերն, ուր բնութիւնն իւր գեղեցկութեամբ նախանձելի վայր մը կացուցած է համայն ճանապարհորդաց, և որ Գաղատիոյ կուսակալութեան երկու երրորդը և Գոնեայի կուսակալութեան երեք հինգերորդը տարածուած է, մեծաւ մասամբ Քրդաց և Թիւրքմէնաց ձեռքն է, և կշարունակուի մինչեւ ի Ցէրսիմ ։ Կառավարութիւնը տարին Թուրքիոյ Աղնամ բուսումուի երեք չորրորդը սոցա արջառներէն և ոչխարներէն կառնու ։

Սոքա Ռշվան կկոչուին և 24 քապիլէ են, մեզի մօտ եղածներն են՝ Շէխ Պլան, Շէխ—Հասօ և Միֆքէն ցեղերն ։

Շէյխ Ռուպէյտուլլահի միջադէպին ատեն, սոցա մէջ դէպ ի Շէյխին համակրութիւնն աւելցաւ, և յայնժամ Գաղատիոյ կուսակալ Վեհմ. Աքիֆ փաշա զասոնք հանդարտեցնելու և ի հարկին զսպելու համար այս վայրերէն արտաքսելու պաշտօնով Մէճիտիէ գազաը կոչեցեալ նահանգի կամ գաւառի կայանն կամ կեդրոնն՝ Մէճիտիէ աւանն՝ հաւաքեց Քրդաց ցեղապետներն ։ Մասնաւորի մէկ ժողովէ մը ետքը, այս ցոյցերուն անկարեւոր բան մը լինելն կը տեսնուի, և հանդիսա կթողուին, և որով երկիրն մեծ փորձանքէ մը փրկուեցաւ ։

Քուրդերն մեծաւ մասամբ խաշնադարմանութեամբ կպարղին, և երբեմն 15–16 հազար խաշն կամ արջառ կունենան, զորս Թուրքիոյ այլեւայլ կողմերն կտանին և կծախեն, և որով կը փարթամանան յոյժ ։ Սոցա սովորութիւններն և ապրելու կերպերն յատուկ և ընդարձակ նիւթ մ՚են գրելու, զորս կյուսամք թէ ընթերցողաց ներկայացընելու շնորհն կունենամք ։

Անապահովութիւնն յոր ի տղայ տիոց յաւէրապէս կկրթուին մատաղաւիք, մեծ յարգ ունի սոցա քանի մը ցեղերու մէջ. որք զատարկապորտ անձինք լինելով, միշտ սոյն եպերելի գործերով կ՚զբաղին ։ Վերջերս քաղաքիս կառավարութիւնն ձերբակալած է այս գիւղերու փոքրիկ հրոսակն, 7 հոգի, որք կհեծեն քաղաքիս բանտին մէջ, և իրենց ազգակիցք Քուրդք ոմանք կաշխատին արձակել տալու զսոսա ։

Սոցա գործին վերաբերեալ գրութիւններն Վիլայէթ զրկուեցան և ընդդատախազն մշանջենաւոր թիարանի դատապարտութենին խնդրեր է ։

—Գարամանցի Յակոբ անուն շրջիկ վաճառական մը գրեթէ այս կողմերու համբաւր Քրդաց ծանօթ, սոսկալի կերպով զոհ գացած է սոցա ոմանց վայրենութեան ։

Սպանեալն իւր հայրենիքն Գարաման երթալու մօսք իւր պահանջքը ժողոված, և կեսարիա ուղեւորած է նժոյգ ձիով մը և 350 ոսկւով ։ Եապանիը անուն Թուրք և Քուրդ գիւղէն առաւօտուն ելած է, և երկու օր ետքը Հալիսի եզերքը գտնուած է խեղճին դիակը. անցորդք և ճանապարհորդք կտեսնեն զայս և գիւղացւոց լուր կտան, որք կճանչնան խեղճ Յակոբի դիակը լինելն ։ Տեղացիք կըսեն թէ Յակոբի գիւղէն ելած օրուան կէս օրի ատեններն վեց Քուրդ ձիաւորք անցած էին անտի Յակոբի ձին իրենց էէտէկն ։

* * *

Կէրմիրցի Հայ վաճառական մը իւր ապառիկ պահանջը գիւղացիներէ ժողովելու համար առ ահի Չէրքէս գաղթականաց ի նոցանէ մուհաճիր մը կը վարձէ, Չէրքէսն իւր րէվօլվերն լեցնելով միշտ իւր բոլորտիքը կը պարպէ. վաճառականն երբ կհարցնէ պատճառն, կպատասխանէ թէ «վարժութիւն կընեմ, մի գուցէ երբ աւազակք վրայ հասնին, մեր ձեռքը խուսչին ։» Բայց այս վարժութեան միջոցին երկու գընտակ երիտասարդին երեսին կքսուին և քանի մը հատ ալ իր վերարկուն կը ծակեն, հազիւ անտառ մը կհասնին երիտասարդն կզարնուի իւր թիկունքէն ։ Եւ անտարակոյս լինելով որ դիտմամբ ըրած է, րէվօլվերն Չէրքէսը զարնելու համար կչտկէ. բայց նա իր յանդգնութեան չափ լեզուանի ալ լինելուն, կհամոզէ թէ պատահմամբ եղած էր, ուստի կսկսի խնամք չայլել, և գիւղ մը կտանի ։ երկու ժամ ետքը Չէրքէսն անյայտ կըլլայ իր քով գտնուած 200 ոսկի բատակն և ձին առնելով ։ Հետքը կորուած են և չեն գտած ։

* * *

Սունկուրլուի ազգայնոց ամենէն եռանդուն, գործունեայ և ազգասէր մէկ անդամն, Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Նարլեան, ինչպէս որ նախապէս ըսինք, ի խոր սուգ համակելով բոլոր ազգայինս մեռաւ. իւր որդին չկարենալով տոկալ իւր հօր մահուան, մելամաղձոտութիւն եկած է վրան և րէվօլվերով մը վերջ տուած է իւր կեանքին՝ իւր ուղեղը ցնդեցնելով ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 25—31 ՅՈՒՆՎ.

—o—

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

ՇԱՔԱՐ. — Եկաւ 3,360 պարկ ։ Վաճառեցաւ 3,160 պարկ ։ Պատրաստ՝ 3000 պարկ ։ Վաճառատեարք իրենց ապրանքը ձեռքէ հանելու փոյթ կը ցուցնեն, Գիները թոյլ են ։

ԽԱՀՈՒԷ. — Նոր ապրանք չեկաւ ։ Վաճառեցաւ 1000 պարկ ։ Պատրաստ՝ 6000 պարկ ։ Եւրոպական հրապարակներէն եկած լրոց պատճառաւ, որք գնոց բարձրացումը ծանուցանեն, շաբթուս հրապարակիս վրայ վաճառմունք պարկ գլուխ կէս ոսկի աւելի գնով եղան ։

ԲՐԻՆՁ. — Եկաւ 1,100 պարկ իտալական և 200 Հնդիկ ։ Վաճառեցաւ 1,300 պարկ իտալական և 700 պարկ Հնդիկ ։ Պատրաստ 800 պարկ իտալական և 7,000 պարկ Հնդիկ ։ Իտալական տեսակներուն գիները թոյլ են և իջնելու կը միտին ։ Հնդիկ տեսակներուն գիներն ամուր են և գնողք բազմաթիւ ։

ՍՓԱՐՄԱՋԷԹ. — Նոր ապրանք չեկաւ ։ Առուտուրը միշտ տաք է ։ Մեծ չափերու համար 7 5/8 և փոքր չափերու համար 7 3/4 դրշ. գին կ՚առաջարկուի ։

ՔԱՐԻԻՂ. — Նոր ապրանք չեկաւ ։ Վաճառեցաւ 2000 սնտուկ և 300 տակառ ։ Պատրաստ՝ 103,000 սնտուկ և 1500 տակառ ։ Առուտուրը բանուկ է ։ Գիները ամուր են և բարձրանալու կը միտին ։

Ընթացիկ գիներ Լ. 103

Նոր Հայ ակռով կենդ.		—206
» » պալասով	»	—206
» Թրիէստ »	»	189—196
» Դիտ-ի 2-3 բի-կր. (7 0/0 պեղչ)		
50 բիւլ. 2 6—		Լ. 100
Խաշխ. Պրոպչի բնա. հօխ.	7.50	
» » լաւ	» 6,50	
» » սովորկն	» 5.50	
Սըրմիէթ Պէլճիւյ քիլ.	7 5/8—7 3/4	
» Ֆրանսայի ակն.	91—	
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկ. հօխ	100—140	
Որդան կարմիր (գըրմըզ), սև	27—	
» » գորշ	22	
Պղպեղ սև հօխ.	8 3/4	Լ. 104
Կինամոն »	8 8 1/2-	100
Խունկ կենդ.	220—240	»
Մեխակ (գրնֆիլ) հօխ.	15—	
Բրինձ Հնդկ. պարկ 80 օխա	120—127	
» Ճէնովա	38	ֆր.
Թէյ սեւ սովոր. հօխա	12—17	Լ. 100
» միջին »	20—44	
» ընտիր »	100—120	
Քարիւղ (կազ) Ամերիկ.	35—40	
Օճառ (Ֆշտիմ) Անգլ. կենդ.	186—	
	մէճ. դրշ	

ՄԵՏԱՂՔ

Երկաթ. — Անգլիոյ մէջ գիներն ամուր են, իսկ հոս անշարժ կը մնան առ ի չգոյէ գործոց ։ Շաբթուս եկած երկաթին քանակութիւնը 400 թոնոյի չափ է, զանազան տեսակ, և վաճառուած երկաթին քանակութիւնը 70 թոնոյ է ։

Պղպաղ. — Եկաւ 150 սնտուկ ։ Վաճառեցաւ 20 սնտուկ ։ Պատրաստ՝ 1000 սնտուկ ։ Հրապարակն հանդարտ է. գիներն անշարժ են ։

Ֆրանսական թուղթեր. — Եկաւ 1,000 տակառ. Վաճառեցաւ 300 տակառ. պատրաստ՝ 3000 տակառ ։ Հրապարակն հանդարտ է և գիներն անշարժ են ։

Անագ. — Եկաւ 30 տակառ ։ Վաճառեցաւ 50 տակառ ։ Պատրաստ՝ 150 տակառ ։ Շաբթուս նոր եկած վաճառքները 690 դրշի վաճառեցան ։ Հրապարակն հանդարտ է ։

Ցինկ. — Եկաւ 50 տակառ ։ Վաճառեցաւ 30 տակառ ։ Պատրաստ՝ 800 տակառ ։ Հրապարակն՝ հանդարտ է. գիներն անշարժ են ։

Պղինձ. — Քանի մը փոքր վաճառումներէ զատ նշանակելիք կարեւոր բան մը չկայ ։ Հրապարակը միշտ հանդարտ է ։ Գիները թոյլ են ։

Միւս մետաղաց վրայ նշանակելիք կարեւոր բան մը չկայ ։

Օրուան գիներ (Լ. 100էն)

Երկաթ Անգլ. ձող կենդ.		48—
Շուէտ. »	»	76—
» Անգլ. նեղմոս »	»	51—
» Շուէտ »	»	80—
» տախտակ Նօ. 1–4 »		64
» » » 5–10 »		74
» » » 11–14 »		84
» չրջնակ (մամ 1–3) »		61
» թել 3—16 1/2 »		67
Քարփիցա փարիզի 13/58 տէր.		70—
Պողպատ (չէլիք) ըստ տես. տէր.		141—142
Անագ (քալայ) կենդ.		690—700
Թիթեղ (Թէնէքէ) 2 սնտուկ		195—
Կապար, ըստ տես. կենդ.		128—
Պղինձ տախ. հօխ.		13 3/8—13 1/2
Ցինկօ թերթ 100 հօխան		79–80 ֆր.

Սոյն գիներ կանխիկ առուտուրի համար են ։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ

Հանդարտութիւնը կը շարունակէ. գործերն անշան են. շաբթուս կարեւոր գործ մը չեղաւ ։ Գաւրէժէն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ վաճառականաց գումարումը կրցած է դարման մ՚ընել հրապարակին գէշ վիճակին, բայց կը կարծուի թէ այդ դարման երկար չպիտի տեւէ, երբ դրամը վերստին պակսի հրապարակէն ։

Ամերիկան. — Քիչ վաճառք կուգայ. պատրաստն սահմանափակ է. (Օսմ. ոսկին 110 դրշէն) Մէկ լիպրան, Գըշ կտաւ 22երտանոց միջին տս. 5–5 1/4

» » վեր » 5 3/4–5 7/8

Ամրոցջ » միջին » 5 1/2–6

» » վեր »

Մահուտ (ծանր) 6 1/2–7 1/8

Ամերիկ. — Շաբթուս քանի մը վաճառումներ եղան ։ Քօթինկտոնի տեսակները գնող կը գտնեն ։ Պատրաստ սահմանափակ ։

Օսմ. ոսկին 110 դրշի.

Ծանր կչռող ստորին տեսակք 5–5 1/8 դրուշ լիպրան

Ծանր կչռող լաւ տեսակք 5 1/4–5 5/8 դրուշ լիպրան

3, 4 և 4 1/2 լիպրանոց կտաւք 5–3/4 դրուշ լիպրան

7 3/4, 8 3/4, 9 3/4, 10 3/4 լիպրանոց Քօթինկտոնի կտաւք 5 3/4–5 7/8 դրուշ լիպրան

Մուսլ—Հանդարտ. թիւ 4.— 3 թափը 44—44 1/2 դրուշ. գործ չկայ. 30 ինճէզնոց տեսակը 13 դրուշի կը վաճառի ։ թիւ 16.—անցեալ շաբաթէն աւելի հանդարտ է. քանի մը փոքր վաճառումներ եղան ի գին 40 1/2 դրուշի. այժմ 3 թափին գինն է 40—41 դրուշ. 30 ինճէզնոց տեսակը 12 1/2 դրուշի կը վաճառի ։ թիւ 26. — հանդարտ. չուզուիր. 3 թափը 54—55 դրուշ. 30 ինճէզնոցը 16 դրուշի կը վաճառի ։

Պասմա. — Հրապարակը միշտ հանդարտ է ։ Վաճառմունք անշան են, միայն կրաֆթմնի նոր և լաւ տեսակ քրէթոնները կը փնտռուին, սակայն պատրաստն հազուագիւտ է. Նոր եկածները կը վաճառուին ։ Պարսկաստանի համար 50 հակ պասմայ վաճառեցաւ ։

Մահուտ.—Հրապարակն հանդարտ է. վաճառուած տեսակներն են Վաթէր և 8—14 թիւ կապոյտները. գիները թոյլ են առ ի չգոյէ գործոց ։

—

ՄԵՏԱՔՍ

Նոր վաճառք չգար. շաբթուս ընկիւրը կարեւոր գործ մը չեղաւ ։ Սակայն վերջին օրեր 100 տակառ եկաւ, որոյ համար քանի մը գնողներ կան ։ Գիներն ամուր են և բարձրանալու կը միտին առ ի չգոյէ պատրաստի ։

Ռուս Ա. տեսակ	22 1/2–22 հօխ.	Լ. 100	
» Բ.	22–22 1/2 »		»
Թրիէստ	24	»	»
Պէրլին	22 1/2		»
Ամերիկ. 3/6	21	»	»

ՌՈՄ.—Վաճառմունք սահմանափակ են ։ Հրապարակն հանդարտ է. գիներն ամուր են. եկաւ 80 տակառ. վաճառեցաւ 30 տակառ ։ Պատրաստ՝ 300 տակառ ։

Թրիէստ	17 կալ.	Լ. 100	
Ամերիկ.	8 1/2–	»	»
Անգլ.	9 1/2—8 3/4	»	»

ԱՐՄՏԻՔ

Եւրոպական բոլոր մեծ հրապարակներէն եկած լուրերը նպաստաւոր են վաճառականութեան. Լոնտոնի և Մարսիլիայի մէջ ապրանք կուզուի և գիներն բարձր են. Պոլսոյ հրապարակն ևս հետեւելով այս երկու մեծ հրապարակներու գիներուն բարձր է, բայց ցորեն քիչ կայ. այս շաբթուան ընթացքին մէջ հազիւ 30 հազար գրիւ ցորեն եկած է երկաթուղիով, իսկ ծովու ճամբով ոչինչ. և սթօքին գումարը հազիւ 40 հազար գրիւի կը հասնի ամեն տեսակէ ։ Օդիմ ցորենին գինն է այսօր լիպրային 30 դրշ պակաս. չըմէնտըֆէօ լիպ. 3 1/2 պակաս. Իպրաիլ 3դրշ պակաս լիպրային. ամեն տեսակէն ալ քիչ են գտնուածները ։

Ալիւրն առատ է, ջաղացներուն և մթերանոցներուն մէջ 70–80 հազար պարկ բնիկ ալիւր պատրաստի կայ, Իպրաիլ, Օտեսայ և այլ օտար ալիւր պատրաստի կայ ։ 10 հազար պարկէն աւելի ։ Բնիկ ալիւրներուն գիները համեմատութեամբ ցորենի գիներուն շատ վար եղած լինելուն համար վաճառականք կ՚ուզեն իրենց ապրանքն աւելի բարձր գիներով վաճառելու ։ Օդիմ ալիւրը այսօր կը վաճառի 100–102 դրշ, չըմէնտըֆէօ կը վաճառի 92 դրշ. Օդիմ ալիւրներուն վաճառումը շատ դանդաղ է, գնոյն բարձրութեանը և հացին աժանութեանը պատճառաւ ։ Օտեսայի ծովու սառոյցին պատճառաւ այս շաբթու ապրանք եկած չէ ։

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻԹԻՒՃԵԱՆ

ԱԶԴ.

Համպուրկի վիճակահանութեան երրորդ կարգի ու Պըրիւնսվիւքի վիճակահանութեան երկրորդ կարգի տոմսակները քաշուած ու մեր դրամատեղանէն ծախուած ու շահուած թիւերն հետեւեալներն են զորս մեզ ներկայացնելով շահերնին առնելու կը հրաւիրեմք ։

Համպուրկի վիճակահանութենէն շահուած թիւեր. 2225, 4870, 4879, 6690, 12212, 12215, 12229, 12230, 13453, 13464, 13466, 13476, 18451, 18453, 36081, 36083, 36120, 36121, 36122, 36129, 36213, 40902.

Պըրիւնսվիւքի վիճակահանութենէն շահուած թիւեր. 2997, 24260, 25305, 29411, 29418, 40615, 44670, 63565, 71158, 83758, 86929, 86934, 86948, 88012, 88125, 88129, 92765.

Համպուրկի չորրորդ կարգինները փետրվար 9 ին ու Պըրիւնսվիւքի երրորդ կարգինները փետրվար 15 ին ու Սաքսոնիայի երրորդ կարգինները փետրվար 21 ին պիտի քաշուին ու պատրաստ են մեր Մեծարգոյ բաժանորդաց տոմսակները ժամանակին յանձնելու ։

Ղալաթիոյ Քօմիսիօն խանին դիմացը թիւ 9

Սեղանաւոր

Դ. Փ. ԶՕՐՈՒՐԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՍԻՍԻ

(27)

ԷՏՄՈՆ ԱՊՈՒ

—o—

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՔ ՓԱՐԻԶԻ

ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՈՅՆ ՄԱՅՐԸ

6

Նոյն օրը, Տիկին Պընուա, առաւօտեան ժամը տասնին նստաւ այն հռչակաւոր կառքին մէջ, որոյ շինութիւնը վերջապէս աւարտած էր, բայց զինանշանները փոխելով ։ Կառքին թամբէն սանդուղէն վեր ելնելէ առաջ, դռն աչօք դիտեց Պարոնին պալատն և Սիւպրէտաքներուն փահանը ։ Սովորութեան հակառակ՝ հարսը կ՚երթար իւր ամուսինն առնելու ։ Թեթեւաքայլ վազեց ելաւ մինչեւ չորրորդ գաւիթը, հապճեպով զանգակը քաշեց, և իսկոյն Պարոնին երկու ծառաները դէմն ելան սրտատուայից աչօք, Պարոնն յանկարծ մեռեր էր գիշերը ։ Խեղճ հարսը՝ նոյն շանթահար կսկիծը կրեց, զոր կայսրուհի կրած էր երբոր Օգիւստոսի չուելուն լուրն առած էր. ուզեց տեսնել Պարոնին մնացորդն, անոր պաղ ձեռքը չօշափեց, մահճին քով նստաւ ընկճեալ, ապշեալ և առանց արտասուք թափելու ։ Ծերունի սենեկապանն, որ իւր տիրոջ սարփանքներուն ցանկը գիտէր, Տիկին Պընուայի յուսահատութիւնը տեսնելով, ըսաւ ինքնիրեն թէ ոչ ոք Տիկին Պընուայի չափ սիրած էր զայն ։

Պարոնին յուղարկաւորութեան ծախքը Տիկին Պընուա հոգաց ։ Անոր երկու վարկեմի ծառաներուն ապագայի ապահովեց ըսելով, «ինձ կը վերաբերի անոր պարտքերը վճարել. մինչ անոր այրին չե՛մ Աստուծոյ առջեւ ։» Եւ որոշեց անոր սուգը բռնել ։ Մինչեւ գերեզմանատուն հետեւէն գնաց ։ Բաւականաչափ Փօպօրն հոն էր ։ Երբոր տեսաւ կառքերուն երկար շարքն, որ իւր կառքին ետեւէն կուգային, լալ սկսաւ և գոչեց հեկեկալով. «Շատ դժբա՜ղդ եմ, այս մարդոյ ամենն ալ տունս պիտի գային պարելու ։»

Երբոր իւր ապարանքէն ներս կը մտնէր վշտահար, հետեւեալ նամակը տուին իրեն.

«Սիրելի՛ մայրիկս.

«Այս վեցերորդ նամակն է որ կը գրեմ ձեզ, առանց երկտող պատասխան մ՚ստանալու. բայց այս անգամ աներկբայ եմ յաջողելուս ։ Զգիտի կրկնեմ թէ կը սիրենք ձեզ, թէ կը ցաւինք ձեզ սրդողցնելնուս վրայ, թէ դուք կը պակսիք մեզ, թէ իրիկուններն կրակ վառել կ՚սկսինք, և թէ ձեր դատարկ թիկնաթոռը տեսնելով կ՚արտասուենք. դուք այս ամեն փաստերուն ընդդիմացաք, ուստի առաւել զօրեղ փաստեր պէտք են ձեզ համոզելու համար ։ Մտիկ ըրէք ուրեմն, եթէ բարեհաճիք մեր քով վերադառնալ, ձեզ պիտի փարձատրեմ . . . մանչ թոռ մ՚ընծայելով ։ Մեր ուրախութիւնը ձեզ նկարագրելու փորձ չեմ ըներ. աւելի լաւ է որ դուք գաք, տեսնէք և մասնակցիք ։»

ԼԻՒՍԻԼ ՏՈՒԹՐԸՎԻԼ

— Մանչ թո՛ռ մը, գոչեց Տիկին Պընուա ։ Եւ եթէ աղջիկ թո՛ռ մը ծնի ինձ ։»

Վառարանին քով վազեց, և հայելիի մը մէջ ինքզինք դիտելով յարեց.

— Քառասուներկու տարու եմ. տասնեւվեց տարիէն աղջիկ թոռս ընկերութեանց մէջ կրնայ մտնել. իւր ծնողքն Արլանժէն դուրս չպիտի ելնեն երբեք, ուստի ես միայն պիտի տանիմ զայն Փօպօրը ։ Սիրունի թոռնիկս, արդէն սէր կ՚զգամ վրան. Այն ժամանակ յիսունեւութ տարու պիտի լինիմ, որ պառաւ ըսել չէ, և մինչեւ այն ժամանակ խենդ չեմ որ մեռնիմ, ինչպէս քանի մը հին անխելքներ ։ Օ՛ն, շուտով ճամբայ ելնենք յԱրլանժ ։

— Տիկի՛ն, ըսաւ Ժիւլի, Տիկին Պընուայի մենախօսութիւնն ընդմիջելով, Սէնթ—Արթէմիզի վաճառատունէն այօր կերպասներ բերած են ։

— Ճանբեցէք այդ մարդիկը. վրա՞ս կը ծիծաղին ։ Պարոնն իմ մէկ բանս չէր, և ես ծաղրաշարժ սուգեր ցուցնել չեմ ուզեր ։

— Բայց, Տիկի՛ն, դուք ըսիք թէ . . .

— Օրիո՛րդ Ժիւլի, երբոր ձեր տիրուհին կը խօսի, ձեզ չվայլեր բոյս ըսել ։ Որովհետեւ տասնեւհինգ տարիէ ի վեր ձեր պակասութեանց կը համբերեմ, թերեւս կարծեցիք թէ ցկեանս կապուած եմ ձեզ հետ ։ Ձեր հաւատարիմ բարեկամ Պետրոսն ալ ձեր օրինակին կը հետեւի և միայն իւր խելքին կը ծառայէ ։ Դուք բաւական գէշ կը ծառայէք ինձ, և որ աւելի ծանր է, երկուքնիդ ալ կոչտ կերպով վշտացուցիք Ութըրվիլի Տիկին Մարքիզուհին ։ Մի՛ առարկէք դարձեալ թէ ես ըսած էի ։ Իրողութիւնն այս է որ աղջիկս չուզեր տեսնել ձեզ երկուքդ ալ. և որովհետեւ ես Արլանժ կը վերադառնամ . . . ։

— Կը հասկնամ, ձեզ հնազանդած լինելնուս համար մեզ պատժել կ՚ուզէք ։»

Այսպէս ահա Տիկին Պընուա իւր դաշնակիցները ճանբեց հաշտութեան կնքումէն առաջ ։ Երկու օր յետոյ իւր ժպիտը կը լուսաւորէր զԱրլանժ ։ Անցեալին վրայ բնաւ չխօսեցաւ, բնաւ որ և է գանգատ մը չըրաւ, անկեղծապէս հաշտուեցաւ իւր փեսին հետ, և քիչ մնաց որ ինքզինք յանցաւոր խոստովանելով ներումն խնդրեր անկէ ։

— Որդեակնե՛րս, ըսաւ, ո՞րչափ լաւ էք հոս. երկար ժամանակ նստեցէք, միշտ հոս նստեցէք ։ Կառլթօն իրաւունք ունէր գիւղը գովելու. հոս աւելի քաջառողջ կ՚ապրի մարդ և գեղեցիկ սերունդներ կը հասնին ։ Դուք ինձ շատ մը մանր տղայք տուէք, ես բնաւ չպիտի գանգատիմ թէ շատ են ։ Ես պիտի օժտեմ ձեր աղջիկներն ։ Այսպէս, Լիւսի՛լ, գործդ ըստ այսմ կարգադրէ ։ Բայց ի՞նչպէս մեկնելու է դաս մը մարդոյ յամառութիւնը փարիզի համար ։ Նողկալի քաղաք մ՚է, ես պատրանքէ զատ ուրիշ բան չգտայ հոն. ուստի ոտք չպիտի կոխեմ մինչեւ որ թոռներս մեծնան և կարենամ ազնուական ընկերութեանց մէջ մտցնել զանոնք ։»

Եօթն ամիս յետոյ մարքիզուհին մանչ մը ծնաւ, որ Տիկին Ժօրժին սան եղաւ ։ Տիկին Պընուա չուզեց կնքամայր լինիլ անոր ։

— Ես աղջիկներու կ՚սպասեմ, ըսաւ ։

Ցասն տարուան մէջ Լիւսիլ եօթն զաւակ բերաւ և այս յաջող բեղմնաւորութիւնը զայն յոգնեցուցած չերեւիր ։ Քիչ մը գիրութիւն ստացաւ առանց իւր վայելչագեղութիւնը կորսնցնելու. կեռասենիները միթէ նուա՞զ գեղեցիկ են ամեն տարի պտուղ բերելնուն պատճառաւ ։ Կառլթօն, հաւատարիմ իւր երիտասարդութեան երկու կիրքերուն, իւր ժամանակին լաւագոյն մասը Լիւսիլի, և մնացեալը գիտութեան կը նուիրէ ։ Իւր գործարանն ալ իւր տանը պէս կը ծաղկի ։ Մետաղական արուեստը զօրեղապէս յառաջ տարաւ. երկաթին գինն իջուց. իւր շնորհիւ երկաթուղեաց գիծերուն թոնն 360 ֆրանքէն 285 ի իջաւ, և յոյս ունի որ մինչեւ 200 իջուցնէ, ինչպէս որ ժամանակաւ խոստացեր էր աղահանքի երկրաչափ բարեկամին ։ Ութըրվիլ մարքիզը գեղեցիկ երկաթագործ մ՚է, և տեսնողն երսուն տարեկանէն աւելի չտար անոր ։ Տարիները շատ չեն կրնար աղդել երջանիկ մարդուն ։

Իսկ Տիկին Պընուա այժմ փոքրիկ պառաւ մ՚է, հալած, նիհարցած, խորշոմած, նեղսիրտ, անտանելի թէ՛ այլոց և թէ ինքզինքին ։ Խեղճ կինն ի զուր սպասեց խարտեշագեղ աղջիկ թոռ մ՚ունենալու, որոյ վրայ դրած էր իւր վերջին յոյսերը ։ Մարքիզին եօթն որդիքը կարմիր ու կլոր դէմքով մանչեր են, որ առաւօտէն մինչև իրիկուն փոշիին մէջ կը թաւալին, իրենց բաճկոնին արմուկներն և տափատներուն ծունկերը կը ծակեն, ձմեռ ձեռուընին ու ոտուընին ձմեռնակէ կ՚ուռին, և ամեն եղանակի մէջ ձեռուընին կարմիր է. առանձնակի կրնան Փօպօր Սէն—Ժէրմէն երթալ, եթէ երբեք հետաքրքրութիւն ունենան իրենց մօրմէն արքայութիւնը տեսնելու ։

Կառլթէլ—Օկիւսթ Եղիան պիտի մեռնի, ինչպէս Մովսէս Նեբով լերան վրայ, առանց Աւետեաց երկիրն ոտք կոխելու ։

ՎԵՐՋ

La publicité de l'etranger est exclusivement remise à l 'Eastern Agency , Constantinople Karaekuy Déirmen Han

ԱԶԴ

Շոգւով բանող մեքենայ մը ի վաճառ հանուած է, որ 40 ձիու ոյժ ունի ։ [illegible]

Տրամէթրը տիւ սիլէնտրը		445
»	տիւ վօլան	4000
»	տը լա բուլի	2000
Քուրս տիւ բիսթոն		950

Այս մեքենան, զոր լարելու համար 9,50 մէթր երկայնութեամբ և 3,25 մէթր լայնութեամբ տեղ մը պէտք է, կատարելապէս նոր է ։ Զայն տեսնելու փափաքողք պէտք է դիմեն Արեւելեան Բումէլիի երկաթուղեաց Եէտի-գուլէի արուեստանոցը ։

Երկաթուղեաց Տնօրէն
Կ. Պոլիս ՀԱԼԷՆ
30 յունվ. 1883 7

ԱԶԴ

Կարապետ Գալֆաեան եւ Յակոբ Պէրպէրեան պատիւ ունին ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ վաճառատանց եւ խանութներու համար տեսակ տեսակ գեղեցիկ գրերով թապլոներ շինելու, ապակիի վրայ վաճառատանց անունները գրելու, տուներ ներկելու եւ պատերու վրայ գեղեցիկ եւ ընտիր նկարներ յօրինելու, տոսախի (չինչիր), քարի եւ պղինձի վրայ ամէն տեսակ փորագրութիւններ ընելու պատրաստ են գոհացուցիչ գիներով ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս Բարմաք-Գաբու, Մագասճիներու մէջ 22 թիւ խանութը ։

Յիշեալ խանութը կը գտնուի նաեւ Պ. Մարտիկ Լազօղլուեան, որ ստապանի մամուլներ լարելու, կարի մեքենաներու գործածման եղանակն ուսուցանելու, եւ կոտրած մեքենաներ շինելու պատրաստ է ։

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանոբուս	4,200	Ուզիրիս	3,000
Ֆարոս	4,000	Նէբրիս	3.000
Օսմանլը	4,000	Բէրս	3,000
Սէսօստրիս	3,250	Իպիս	2,600
Թեպէ	3,250	Ալէքսանտրիա	1,700
Մոնտոլա	3,250	Լոտիս	800
Նէրօ	3,250	Օլինթա	800
Մարէօթիս	3,250	Սէթիլ	750

Օսիրիս շոգենաւը, նաւապետ Բոյ, Լիվրբուլէն պիտի հասնի գէպ ի 20 ներկայ ամսոյս ։

Վերոյիշեալ շոգենաւք շքեղապէս յարդարուած են ճանբորդներու համար։

Դիմել առ Փ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Գործակալք

Միջնանկեդ սօգագ, Պոլիս
կամ առ Պ. ՆԷՎԻՑԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ
թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան,
Վոյվոտա փողոց, Ղալաթա.

Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ,
ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ.

Գործակալութիւնք

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ Ընկ.
Պէրութ	Ց. Բաթթարաքի
Կ. Պոլիս	Ց. Վ. Ուիթոլ եւ Ընկ.
Դարդանէլ	Ֆրանք Քալվէրթ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոս եւ Ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ.
Իզքէնտէրուն	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Ք. Ուիթալ եւ Ընկ.
Շիրա	Ն. Ք. Բէգրոբուլոյ

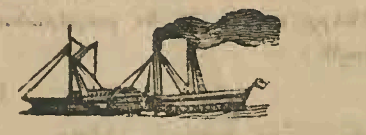

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Արեւելից մէջ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալճէրիան	2,500	Ֆլորիտեան	3,700
Ալեքսանտրա	2,500	Ֆլամինեան	3,700
Անտալուզեան	2,500	Ֆլավեան	3,700
Ապիսինեան	2,500	Իպէրիան	5,500
Արապեան	3,700	Իւլիրեան	5,500
Պոհեմեան	6,000	Իստրեան	5,500
Պուլկարեան	6,000	Լէպանեան	2,200
Քարփաթեան	800	Լիկուրեան	2,500
Սարտինեան	2,000	Լիտեան	800
Տարոս	700	Օբորթօ	700
Էճիբթեան	3,700	Բէրսեան	3,800
Ֆաբեան	3,700	Վանտալեան	6,800
Ֆլամպեան	3,700	Վենետեան	6,800

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվրբուլի եւ Պոստընի միջեւ, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով ։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Գործակալ
թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան; Ղալաթիա
Նաւատեարք, Պարմսայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս; Էտուարտ Լաֆոնտէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ եւ ընկ.

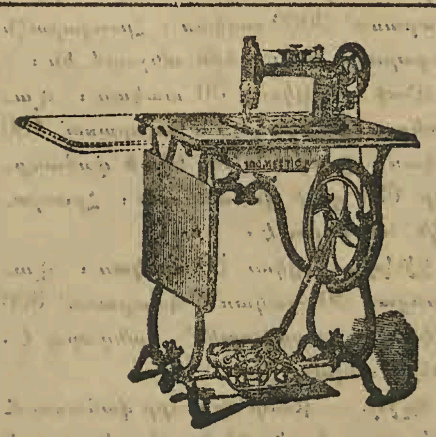

Աս տեսակ կարի մեքենաներ որոնք խիստ պարզ եւ յարմար են ընտանեաց համար, նաեւ (Հայ) եւ (Տէյլը) կոչուած մեքենաներ թէ դերձակաց եւ թէ կօշկարաց յարմար տեսակներէն եւ մեքենայի համար յատուկ շինուած իւղ որ բնաւ չատրի եւ զայն իւր բնական փայլուն վիճակին մէջ կը պահէ, աժանագին կը ծախուին կարին Ձիկէրճեան եւ ընկերաց Ամերիկայի վաճառատունը ։

Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ զանազան վաճառք, նոյնպէս նոր ելած (օինկը) կարի մեքենաներ եւ մեքենայից վերաբերեալ ամէն գործիքներ, որոնք դիւրամատչելի գիներով կը տրուին յաճախորդաց ։

Ինչպէս Իքաղաքիս, նոյնպէս ուրիշ տեղերէ լինելիք յանձնարարութեանց օրինաւորապէս եւ ամենայն ճշտութեամբ կատարուելու փորձերը շատերը տեսնելով գոհ եղած են. նոյնը կը շարունակուի ասկէ վերջ դարձեալ։

Կարին Ձիկէրճեան եւ ընկերաց Ամերիկայի վաճառատունը թիւ 156 եկեղեցւոյ դուռ ։

ԱԶԴ

Մայրաքաղաքիս և գաւառաց ազգային վարժարանաց մէջ դաստիարակութեան բարձր պաշտօններ վարած և գրական ծառայութեամբք հանրածանօթ վկայեալ և հմուտ դաստիարակ մը պատրաստ է գաւառաց մէջ տնօրէն դաստատութիւն ստանձնել և կամ մայրաքաղաքիս Ազգային վարժարանաց մէջ այցելութեամբ Հայերէն և Ֆրանսերէն լեզուաց և պատմութեան բարձրագոյն կարգաց դասախօսել ։

Տեղեկութիւնք լրագրոյս խմբագրութենէն կ'առացուին ։

ԻԼԱՆ

Օրման վէ Մէատին մէճլիսինտէն

Էրզրում մաատինինտէ մէվճուտ պուլունան նիւհասը խամտան պիր միլիոն գըյէհի աթիք, եանի պիր միլիոն իքի եիւզ սէքսէն պին եէնի գըյէսի մահէյլի անպարընտա թէսլիմ օլունմագ վէ մէճմու խամը գարարէսինին քէշիտէսինի միւթէագըպ այնէն վէ նագտէն լիրայի Օսմանի եիւզ գրուշ օլարագ թէճարէթ նէզարէթի ճէլիլէսի վէզնէսինէ իթա գըլընմագ շարթը իլէ պիլ միւզայէտէ ֆիրուխթ օլունաճագընտան վէ շուպաթը բումինին 11նճի կիւնիւ միւզայէտէսի խիթամ պուլունաճաղընտան մէզքիւր իւլ մըդտար պադըրը թալիպ օլանլարըն վէ սայիր կէօնա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին Տէրսաատէթտէ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինտէ վէ մահալլինտէ Մաատէնէթ-իւլ-Ազիզ (Քարբերդ) վիլայէթի իլէ մատէնի մէզքիւր մուտիրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

11 քեանունի սանի 98 1

VICHY

ՎԻՇԻ

Վարչութիւն, փողոց 22 Պուլվար, Մոնմարթր.

GRANDE GRI LE · — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք լեարդի եւ փայծաղի, խցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, միզամզին քար եւայլն ։

HOPITAL · — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք ստամոքսի, ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն ։

CÉLESTINS · — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ եւ միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալպիւմինիւրի) ։

HAUTERIVE · — Երիկամանց եւ փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերուն քարսիլին վրայ ։

Ամէն դեղագործաց եւ դեղավաճառաց քով կը գտնուի ։

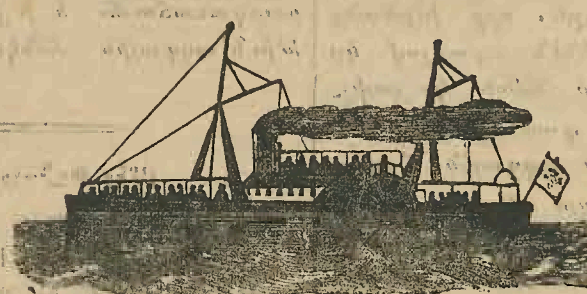

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ
1883 ՓԵՏՐՎԱՐ 1 ՆՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐՎ. 15

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ — Նաւամատոյցք — Եղերք

1 45 Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ (Եէնիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 35
2 20 Եէնիքէօյ. Սթէնեա. Էմիրկ. Գօյանճըքէօյ. Ռ. Հիսար. Պէպէք (Ու. Նավուսագիւղի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 19
2 45 Ռ. և Ա. Գավագ. Եէնիմահալէ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. (Եէնիգիւղի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 20
3 35 Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Գօյանճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. (Պէպէքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 25
4 15 Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապիա. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Գօյանճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Առնաւ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ. 32
6 30 Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ. Բաշչաք. Եէնիք. Էմիրկ. Գանլ. Ա. եւ Ռ. Հիսար, Գանտ. Առնաւ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիկ. Իսակ. 2
8 15 Ա. և Ռ. Գավագ Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ. Եէնիք. Էմիրկ. Գօյանճք. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Առնավ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթ. (Ուրբաթ օրերը Սթէնեա) 20
10 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրկ. Ռ. Հիսար, Առնավ. Օրթաք. Պէշիկթ. 28

Անատոլու ծէդ

1 45 Պէպէք, Առնավուդք. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ. 32
2 30 Առնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ. 2
3 Պէպէք, Առնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ Գապաթաշ. 28
3 45 Առնավուդք. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ. 35
4 15 Պէպէք, Առնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ, Գապաթաշ. 19
10 35 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ ։ 19

Ասիական եղերք

1 30 Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գապաթ. 25
2 Պէյքօզ, Բաշչաք. Ռ. փ. մահալլէ, Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի). 23
2 35 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսակ. (Երկուշաբթի օրերը Իսկիւտար չպիտի հանդիպի ։) 4
3 15 Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ, Բաշչաք. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. (Գանտիլլի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի ։) 18
Ուրբաթ օրերը Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսակ.
3 15 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գապաթաշ ։ 21
4 15 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսակ. (Բացի ուրբաթէ) ։ 23
8 45 Պէօյիւքտ. Պէյքօզ, Բաշչաք. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկիւտար ։ (Ուրբաթ օրերը Ռ. փաշա մահ.) 21
10 25 Վանիքէօյէն ուղղակի կամուրջ ։ 23

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եղերք

2 45 Պէշիկթաշ. Օրթաք. Առնավ. Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Եէնիմահ. 32
3 30 Գապաթաշ, Իսակ. Պէշիկթաշ, Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Առնվ. Գանտ. Ա. եւ Ռ. Հիսար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Բաշչաք. Պէյքօզ. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ. 2
5 30 Գապաթաշ, Պէշիկ Օրթաք. Գուրուչ. Առնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Գօյանճ. Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ. Գավագլար ։ 20
6 45 Իսկիւտար, Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Առնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ ։ 21
8 30 Պէշիկ. Օրթաք. Առնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ ։ 28
10 30 Պէպէք, Ռ. Հիսար, Գօյանճ. Էմիրկ. Սթէն, Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ. 33
11 10 Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ. 20
11 25 Պէպէք, Ռ. Հիսար, Գօյանճ. Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. 19

Անատոլու ծէդ

3 15 Ուղղակի Առնավ. 35
3 45 » Պէպէք ։ 19
9 50 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուր. Առնավ. Պէպէք. (Վանիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի ։) 19
10 35 Պէշիկթաշ, Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Գուր. Առնավ. 2
11 5 Գապաթաշ, Պէշիկ. Օրթաք. Գուր. Առնավ. Պէպէք (Եէնիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) ։ 4
11 40 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Առնավ. Պէպէք ։ 28
12 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Առնավ. 25

Ասիական եղերք

2 45 Իսկիւտար, Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Եէնիք. 25
3 45 Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ) ։
9 40 Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. (Գավաքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի ։) 23
10 15 Օրթաք Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշչաք. Պէյքօզ Մէզարպ. Ռ. և Ա. Գավագ ։ 18
10 50 Իսակ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. (Պէյքօզի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)։ 21
11 10 Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլըճա Ռ. փ. մահ. Բաշչաք. Պէյքօզ։ 23
11 40 Գապաթաշ, Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք ։ 32

Ուրբաթ օրերը ժամ 4 ին շոգենաւ մը կամուրջէն ելնելով Իսկիւտար, Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Ռ. փ. մահ. Բաշչաք. հանդիպելով Պէյքօզ պիտի երթայ, եւ ժամ 3 1/2 ին Պէյքօզէն պիտի ելնէ Եէնիք. Էմիրկ. Գանլ. Ռ. Հիսար, Գանտ. Առնավ. Պէյլ. Օրթաք. Պէշիկթաշ Իսակ. հանդիպելով կամուրջ պիտի վերադառնայ ։

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի, Միջերկրականի և Օվկիանոսի մէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թօնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Արմէնիա	2,500	Ռոճըրս
Արտէմիզա	2,500	Քրուիքշանք
Լոտուիգօ	2,500	Ուիլքս
Մաքէտոնիա	3,500	Մարչ
Բոսֆոր	2,800	Ֆօթըրճիլ

Այս շոգենաւք կըն փոխադրողներ ալ ունին ։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար ։

Ամէն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց ։

Առաջին շոգենաւը Լիվրբուլէն կ'սպասուի ամսոյս 3/15 ին ։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք շաբաթը մէկ անգամ կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ատրիա	3,000	Մարաթօն	2,500
Ալճիրս	3,000	Նուպիա	2,500
Պաւարիա	4,600	Բալմիրա	5,000
Պոթնիա	3,800	Բարթիա	3.200
Պալթիք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սկիթիա	4,600
Քօտոլոնիա	4,700	Սամարիա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կուլլիւ	4,000	Թարիֆա	3,000
Քետար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթօն	3,000		

Մարոքքոյ շոգենաւը, նաւապետ Պըրաուն, Լիվրբուլէն եկաւ զանազան վաճառքով, եւ շուտով հոն պիտի վերադառնայ, Զմիւռնիա հանդիպելով ։

Ստորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանբորդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոստընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար օրինաւոր սակագներով ։

Դիմել առ

ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ, Գործակատար.
Թիւ 1 Քիւչիւք Հայիլ փաշա խան Ղալաթիա ։

Տնօրէնք ընկերութեան
ՊԸՐՆՍ ԵՒ ՄԱՔԻՎԸՐ
1, Ռըմֆորտ Սթ. Լիվրբուլ ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Ղալաթիա 2 փետր.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ,
(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 3 ամիս, ղր. 110 3/4 առ		Անգլ. լիր
Փարիզ 3 » Ֆր. 22,70 առ		Օսմ. լիր

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմ. Քօնս. քոցուեցաւ (գ. կ.)	12,34
» բացուեցաւ	12,36
կէս օրին	12,36
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի	79,20
	Անգլ. լիր
Սոսիէթէ ժէնէրալ 6 0/0	5,15
» Օթոման	4,
Կ. Պոլսոյ Պանքան	9,
Գրէտի ժէնէրալ 6 0/0 Օսմ. լիր	6,
Փոխ. 1865 (Մուէթոն) 6 0/0 Ֆր.	75
» 1865 » 6 0/0	71,
» 1869 (Քինար) 6 0/0	63,
» 1872 (Պօն տիւ թրէզօր)	25,50
» 1873 (Քինար) 6 0/0	58 50
Բումէլիի երկաթուղի	53,75
Լոսպուն (գ. կ.)	165,
Ջրամուղ Օսմ. լիր	345,
Թղթագաւառ »	920
Հէփթալէսիք	25
Ռէժի	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն) Ղըշ.

Անգղիական ոսկի	110 25
[illegible]	88 4
[illegible]	0 8
[illegible]	84 28
[illegible]	112
[illegible]	94 5
[illegible]	108 10
Վերփութ	104 20
Հինգնոց	104 10
Մէճիտիէ	102

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտրա 13 փետր.

Անգլ. Քօնս.		102 9/16
Օսմ. »		11 3/4
Փոխ. 1865		15 7/8
» 1869		12 1/2
» 1871		73
» 1872		28 1/2
» 1873		11 1/2
» 1877		84 1/8
Պանք Օթոման		18 3/8
Ռուս. փոխ. 73ի		84 1/4
Եգիպտ. միացեալ		71
» արտօնաւոր		93 5/8
Տայրա Սանիէ		71 1/2
Փոխ. Ռօշիլտ		93
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ		25,45

Փարիզ 13 փետր.

Գաղղ. Քօնս. 3 0/0		[illegible] 05,50
» » 5 0/0		79 22,50
Օսմ. Քօնս.		11.77 50
Փոխ. 1865	Ֆր.	68
» 1869		65
» 1873		57
Օսմ. Երկաթուղի		52,75
Պանք Օթոման	գ. կ.	717,50
Քրէտի Լիոնէ	գ. կ.	551.25
Ռուս. փոխ. 5 0/0 (1877)		90,25
» » Ամերիկեան		—
Իտալ. Քօնս.		86,87,50
Եգիպտ. միացեալ		357.50
Փոխանակագիր Լոնտ. վրայ		25.21

[illegible] 13 փետր.	
[illegible]	129,
[illegible]	25,

ԿԷՐ ՕՐ 6.22

Աշխարհքի զարմանալիքը։
Համաշխարհային Մազի Նորոգիչը.

ՏԻԿԻՆ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ

Իրաւցնէ ինքն իսկ գերածայր կատարելութիւն, որով ամէն անգամ որ ուզուի կրնայ մազերը իրենց աչքի գեղեցկութեանը դարձուիլ, ու իրենց թարմ գոյնին ու փայլին վերածուիլ։ Կընորոգէ մազերուն կենդանութիւնը, ոյժը և աճումը ու։ Անուշով մէկցի կ'ընէ թեփը։ Անման նորոգիչէ մազերու, և բուրում մըունի զմայլելի և առատ։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կըվաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով ։

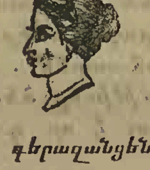

ՀԱՐՍՆԵԿԱՆ ԾԱՂԿԱՓՈՒՆՋ.
ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԸ
ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ.

Միակ փորձ մը բաւ է համոզել ամէն Տիկին որ այս ծաղկըները կը գերազանցեն ուրիշ որ և է ջուր երեսի փոշի։ Բանի մը վայրկեանի մէջ երեսի, վզի, թեւերու և ձեռքերու քնքուշ փափկութիւն և մարմարինի ճերմկութիւն, հանդերձ լեկակի և վարդի անոյշ գունովն ու հոտով։ Մէկզի կ'ընէ թեփը, երեսի ցանը արեւայրուքը, և ամէն բրտութիւն և բիծ։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կըվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ.
ՄԷԼՐՈԶ
ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԷԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Իր մէջը կը բովանդակէ ամէն յատկութիւն որով առատ մազ մը, որ "Բնութեան գեղեցիկ Պսակն" է, կրնայ պահպանուիլ ու նորոգուիլ. Մէլրոզը ներկ չէ։ Մէլրոզ գործածէ, երբ որ մազերու դմէջ ճերմակ ինայ կամ ճերմկին։ Մէլրոզ գործածէ, երբ որ մազերդ սկսին թափիլ, և կամ երբ որ թեփոտին։ Կը վաճառուի երկու չափ շիշով, ամէն դեղագործներու քով և անոյշ իւղագործներու։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եօրք։

☞ Տիկին Ս. Ա. Ալլէն'ի "Համաշխարհային Մազի Նորոգիչը" "Հարսնեկան Ծաղկափունջը" և "Մէլրոզ Մազերու Նորոգիչը" կը վաճառուին։

Կ. Պոլիս Ս. Քանզլիք եղբարց քով, Ֆարմասի Պրիթանիք Բերա Մեծ փողոց և Խամինտ Քարիւէնայի քով, Անգլիական մթերանոց, Եիւքսէք Գալտըրըմ Ղալաթիա։